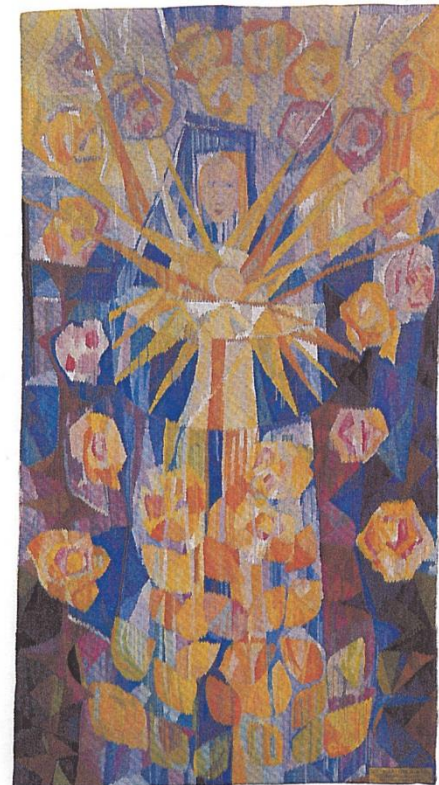

FESTSKRIFT

**FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB 50 år
1954 - 2004**

Fredrikstad
soroptimistklubb
60 år

Årskavalkade fra de
siste 10 år

Godt samarbeid og aktiv deltagelse.

Av Marit Øgar Aasbrenn

Soroptimistklubbene i Europa er enige om at «godt samarbeid og aktiv deltagelse» er den viktigste grunnen til å være soroptimist. Og det kan vi skrive under på både i Norgesunionen og i Fredikstadklubben. Det gir ny giv og ekstra motivasjon å være en del av et nettverk av dyktige kvinner som arbeider for et felles mål. Vi har opplevd det i vår klubb når vi har tatt på oss arbeidet med å være redaksjon for Soroptima, når vi har arrangert store kirkekonserter til inntekt for Chivi foundation, når vi har arrangert auksjon på St Croix eller garasjekonserter i Bydalen – blant annet....

For 10 år siden arrangerte vi fredsmarkering og minnestund med lysende Lotusblomster «Aldri mer Hiroshima» den 6. august på Elingaard. Anne Nyegaard Mollestad, daværende president, var initiativtager og primus motor (se bilde).

Glimt fra år 2005 - 2014 i Fredrikstad soroptimistklubb

- 2005** Nyttårsmøte i Kasernekantinen i Gamlebyen – Det ble servert Thai-mat. Inger Elisabeth Silberg fortalte og viste bilder fra sitt opphold i Australia. «Ut i det blå» ble piknik i Gamlebyen etter besøk på museet. Fellesmøte med Borgeklubben på Roald Amundsens minne. Yrkesforedrag ved Merete Norli, konsulent. Forberedelse til TV-aksjonen « Drømmefangeren». Grete Rohde-Moe orienterte gjennom film og bilder om sitt skole-prosjekt i Chivi distriktet i Zimbabwe.
- 2006** Årsmøtet ble avholdt i de nye lokalene i «Stallen». Det ble enighet om at klubben skulle støtte 3 prosjekt: Madangombe skole Chivi distriktet, St. Joseph søstrenes prosjekt, slik at barn kan gå på English medium School. Audiopedagog Torill Tangen holdt yrkesforedrag. Fellesarrangement med ulike kvinnegrupperinger i tillegg til Fredrikstad kvinnesaksforening og Fredrikstad soroptimistklubb. Pia Sørensen og Sara L. Ellingsen sto for opplæring av klubben medlemmer, SI som organisasjon. Rita Walter, historisk skredder, holdt yrkesforedrag i sitt hjem i Voldgt. 12. Lege Inger Hellum holdt sitt yrkesforedrag på Sentrum legesenter. Klubben pakket 45 førstehjelpspakker til barna i Madangombe.

Historisk skredder

Jeg startet mitt arbeidsliv på Ullevål apotek i 1979, som 18-åring, etter utdanning først som kjemilaborant og siden som apotektekniker. AV RITA WALTER, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Den gang var Ullevål apotek landets nest største apotek med omtrent 80 ansatte. Jeg ble ansatt som lærling, og var den yngste i staben. Der lærte jeg "å slå tabletter", lage salver og stikkpiller, reagenser og mange andre ting. Etter noen år gikk ferden tilbake til Fredrikstad og sykehusapoteket, der jeg arbeidet i 13 år.

Jeg har alltid hatt en kreativ side, og ikke minst har dragningen mot skjønnheten i historiske ting vært sterk. Høsten 1996 var jeg delaktig i å starte "Fredrik den 4's Tambourafdeling af 1704. Dette skulle være en gjenskapning av danskekongens soldater og deres liv i Fredrikstad på den tiden. Kvinner og barn dannet markenten-

teriet, som fulgte soldatene på deres ferd. Men hvordan skulle vi kle oss? Det måtte vi finne ut av... Gjennom medlemskap og engasjement i denne foreningen fikk jeg interessen for 1700-tallsklær. Ved 40 års alder kom jeg til en skillevei i livet. I denne perioden brukte jeg en god del tid til å tenke over hva som var viktig for meg, og ganske tilfeldig fikk jeg et oppdrag i å produsere 1700-tallsdrakter for Østfold Teater. Prosjektet het "Gamlebyen Kulturvandring" og var en del av Østfold Byoffensiv som skulle skape nye arbeidsplasser i fylket. Resultatet ble så godt at jeg fikk håp om å kunne arbeide videre med dette.

I 2003 startet jeg egen virksomhet, "Ritas Rosalitt", design og produksjon av historisk tøy. I ettertid kan jeg vel si at det var ganske amatørmessig i starten, men jeg brukte mye tid på selvstudium. Etter hvert har det blitt formell utdanning fra skredderiskole i Danmark og studiet "Drakt og Samfunn" ved NTNU, der jeg lærte om forskning på draktskikk.

Fredrikstad Museum og Fredrikstad Kommune er noen av mine viktigste samarbeidspartnere, og det har vært et fruktbart samarbeid gjennom flere år. Jeg har blant annet fått muligheten til å hente fram draktmateriale som har vært i bruk i Østfold på 1700-tallet, rekonstruere dette, og siden lære kursdeltakere å sy sine egne drakter basert på dette materialet. Det har vært veldig inspirerende.

Jeg har også produsert antrekk på bestilling. Min kundegruppe består av de som har å gjøre med 1700-tallet på en eller annen måte, det være seg operasangere, stildansere, skuespillere eller andre som beveger seg i disse kulturhistoriske miljøene. Østfold er rik på herregårder og historiske miljøer fra denne epoken.

Det siste halvåret har jeg vært ansatt i Nasjonale Festningsverk (NFV) som "Koordinasjons- og administrasjonsansvarlig for møte- og selskapslokaler". Denne stillingen er nyopprettet idet NFV ønsket å drifte sine egne lokaler og anlegg fra 1.mai 2010.

Jobben er allsidig med tilrettelegging og avslutning av arrangementer, visning av lokaler og innsalg av nye arrangementer. Vertskapsrolle i NFV's regi og fakturering, og ellers sørge for at alt fungerer og som det skal. "Holde orden i sysakene", kan man si.

Det skader heller ikke at jeg kan dra nytte av min virksomhet i 1700-tallstøy, hvor jeg blant annet kan kle opp mine overordnede i fonge drakter ved behov... Eller selv å ønske spesielle gjester velkommen i 1700-tallsklær i disse omgivelsene.

Jeg opplever det som et privilegium å få lov til å ta hånd om disse fredede militærhistoriske bygningene. Leietakerne ønsker gjerne en særegen ramme omkring sine arrangementer, og vet å verdssette de unike historiske miljøene. Som oftest er det veldig hyggelig og meningsfullt å ha kontakt med gjester og leietakere.

Derfor trives jeg godt i min arbeidshverdag, og synes jeg er heldig som får bruke mange sider av meg selv i jobben. ■

2007

Nyttårsmøtet blir avholdt i et festpyntet Stallen. Det ble servert koldtbord.

Ruskonsulent Torhild Kuran holdt yrkesforedrag.

Klubbmøtet ble flyttet til den 8. mars og holdt som i fjor sammen med ulike kvinnegrupperinger.

Yrkesforedrag av Hilde Gøthesen, Konsulen.

Fellesmøte med Borgeklubben på R.A.minne

Sykepleier Berit Åmli Syversen fortalte om sitt engasjement i Sierra Leone. Klubben pakket barnetøy, såper og håndklær til Madangombe.

Fortellerkveld rundt bålet: Liv Daae Gabrielsen fortalte om barndommen, oppveksten og yrkesaktive år i et mannsdominert arbeidsliv.

Jurist og politifullmektig

Kveldens program var ved komiteen for menneskerettigheter og kvinners stilling og hadde tittelen Fortellerkveld rundt bålet. Vi forteller hverandre fortellinger hele livet. Da vi var barn, likte vi å høre de voksne fortelle fra da de var barn, og nå forteller vi våre barn og barnebarn fortellinger fra våre liv. Vi skaper oss selv og vårt liv gjennom fortellinger, og når vi er borte, lever vi videre gjennom de fortellingene som fortelles om oss. AV ANITA AMUNDSEN

Fortellerstol og et vakkert "bål" av telys var på plass, og komiteen hadde i utgangspunktet invitert fire fortellere. Kvelden før hadde tre av dem trukket seg, så vi sto igjen med én forteller, men til gjengjeld var det ingen hvem som helst; det var Liv Daae Gabrielsen. Liv begynte med å si at det å være soroptimist, betyr at det er lov til å si ja... Det er også lov til å være seg selv, og det er lov til å dumme seg ut. Liv hadde sagt ja, og hun bød på seg selv på en måte som det sto respekt av.

Liv vokste opp i en tid da småpiker skulle være småpiker. Men hun hadde en far som nok hadde et helt annet syn på det å være småpiker. Han trillet tur med Liv i barnevogn i 1938-39, og senere tok han henne med på absolutt alt. Oppdaget han en brann, kom han hjem og hentet henne, og under flyangrep tok han henne ut av tilfluktsrommet for at hun skulle få se det som skjedde! Liv fortalte om en klok far, som ga henne evne til å argumentere og en god porsjon selvtillit, som senere skulle vise seg å komme godt med. Hennes barndom er for øvrig utførlig beskrevet i Gerd Brantenbergs bøker. Småpiker skulle sy, spille piano og gå i kjole på skolen, og det gjorde Liv helt til hun gikk på gymnaset. Da kom noe som het olabukser. Med guttefasong! Noen jenter fikk presset seg inn i den formen, mens andre hadde former...

Det kom ikke som noen overraskelse av Liv valgte jusstudiet, som sin far. De 7-8 jentene på studiet hadde det som plommen i egget blant gutta, og de er fremdeles nære venninner, selv om de bor spredt. Da Liv var ferdig jurist, var hun gravid, men fikk likevel jobb hos byskriveren. Hun ble bare mer og mer gravid, og likestilling på det kontoret var en ung, høygravid kvinnelig jurist klatrende på gardintrapp for å hente ned tunge protokoller mens mennene sto og ventet.

Liv fikk deretter jobb i Sogn, i en bygd der hun kunne livnære seg på familiefæder og grensetvister. Jobben var kjedelig, men hun lærte å kjøre bil. Det viktigste var å holde seg unna stabbesteinene, så hun fikk aldri praktisert lukeparkering. Hun ble imidlertid en kløpper på bakkestart! Hennes mann skulle bli politifullmektig, og havnet i Mosjøen. Den lille familien ble lokket med gratis flytting hvis Liv også ville velge politiet. Liv var og er en dame med åpent sinn, og hun sa ja. Da også. Der oppe lærte hun hvordan ting var,

Fra venstre: Joss Bugge, Brit Ulfeng, Inger Lise Bakken og Liv Daae Gabrielsen fra den gang Liv var unionspresident og representantskapsmøtet var i Fredrikstad, i april 1985.

på et uforbeholdent og direkte mannfolk- nordnorsk. Og der kom det folk fra bygder og øyer for å se på "dette kvinnemennesket". Hun "sto han av", og de respekterte henne.

Liv ble den første kvinnelige fast ansatte politifullmektig i Norge, og en periode var hun Inger Louise Valles høyre hånd; et kvinnelig tospann i en fagkrets av menn. Hun lærte tidlig å ikke vise frykt for talerstoler; ildåpen var en milelang marsj med gummiknær og bankende hjerte, fra bakerste benk til talerstolen langt der fremme, med alle Norges politimesteres øyne på seg.

Hun greide seg, fordi hun var forberedt! Så satt hun som eneste kvinne blant menn på politikammeret, i Flyhavarikommisjonen, i Vinmonopolets styre, og i flere andre mannsbastioner, og visste at hun var en foregangskvinne. Sviktet hun, ville de ikke åpne for flere kvinner.

Hun sviktet ikke... I 1972 ble Liv endelig invitert inn i et kvinnefellesskap; hun ble soroptimist. Fortellingen om soroptimist-Liv er like fengslende, men den får vi sikkert ved neste fortellerkorsvei. Denne gangen kom hun med følgende råd til oss: Lær dere å bruke en talerstol! Kvinner har mye på hjertet, og vi kan kunsten å snakke fra hjertet! Og: Støtt for all del deres døtre hvis de velger en utradisjonell yrkesvei! ■

2008 Vi inviterte Borgeklubben til Fredrikstad Kino for å se AL Gores film «En ubehagelig sannhet».
Jorunn Ofstad fortalte om sin reise til Guatemala i regi av Atlantis.
Yrkesforedrag ved Unni Meum, interiørarkitekt.
Yrkesforedrag av Grethe Rohde-Moe, lærer.
Fellesmøte med Borgeklubben i Tøihuset i Gamlebyen.
Religionsviter Elise Skarsaune holdt foredrag basert på masteroppgaven sin om *Mann og muslim* i «Likestillingslandet».
Vi arrangerte distriktsmøte for Distrikt Øst 1, med over 80 deltagere, Gerd Stenberg fortalte om Prosjekt Sierra etter en litt «rampete» innledning av Torild Marie Nilsen.
Hege Holmquist underholdt.
Innsamling av garn, stoff, klær kopier og asjetter av plast, + andre nyttige ting til Gmesa-damene i Madangombe.

2009 På nytt nyttårsfest i Stallen, med lysseremoni, tapas og fine taler
Yrkesforedrag av Torild Marie Nilsen, organisasjonspedagog.
Yrkesforedrag av tekstilkunstner Mari Josefine Holme.
Kjetil Hafstad reflekterte over ekteskap og samliv i et bibelsk perspektiv.
Vi fikk besøk av Helene Strøm- Rasmussen som fortalte om feltarbeid i Taveta (Kenya).
Er norsk skole i krise? Rektor ved Kruseløkka skole, Kristia Svendsen mente det var helt fantastisk å være både lærer og rektor.
Året ble avsluttet med yrkesforedrag av psykiater Eline Kalsnes Jørstad

Lysseremoni

I Fredrikstad Soroptimistklubb har vi en flott lysseremoni som vi samles om hvert år på nytt-års møtet i januar. AV MARIT ØGAR AASBRENN

De første gangene jeg deltok på lysseremonien, trodde jeg at alle soroptimistklubber over hele Norge hadde den samme seremonien, men da vi feiret 50-årsjubileet vårt i 2004 og jeg leste gjennom gamle klubbreferater for å lage et jubileumshefte, fant jeg ut at lysseremonien er helt lokal og at den ble forfattet av vårt daværende medlem Ingrid Sparre Jensen i 1955 da klubben bare var ett år gammel.

Vi tenner altså hvert vårt lille "juletrelys" rundt langbordet, og mens vi tenner lysene leser vi en setning hver om lyset som symbol - for fred, for fellesskap og for vennskap. Hvis noen vil ta opp denne vakre og høytidsstemte tradisjonen, så vær så god!

Her er setningene vi leser:

Jeg tenner mitt lys.
Se den lystige flamme.
Den kaller på fred.
Gjør den aldri til skamme.
Den lyser og lover
no' stille og godt.
Gir ro i mitt sinn,
hvor alt jeg har fått - skal gro.
Jeg tenker på venner i alle lande.
Tenk for en lykke å være et ledd.
Styrken i meg
er styrken i kjeden.
Hver eneste en av oss
teller her likt.
La verden stå stille
mens lysene tennes.
La sinnet få fylles
med alvor og varme.
La hjertet få romme
hvert menneske som venn.
La året som kommer
få lære oss meget.
La sinnene gløde
for alt som er godt.
La ilden fortære
alt uselt og smått.
Målet er felles,
det binder oss sammen.
Vi har et symbol
- den lysende flammen.

Påmeldte: 83
Til stede fra Fredrikstad Soroptimistklubb: 34 (70,8%)

Arrangementskomiteén fra Fredrikstadklubb laget distriktmøtet som et lite prosjekt, der overskuddet skulle gå til Prosjekt Sierra. Klubbmedlemmene hadde laget paier, salat og kaker for å holde kostnadene nede, så vi regner med å støtte prosjektet med en pen sum penger!

Vi begynte med registrering på Fredrikstad Museum, etterfulgt av en liten velkomsttale av museumsbestyrer Tove Thøgersen, for anledningen kledd i 1700 tallsdrakt. Vi fikk også en liten smakebit av det museet har å tilby av utstillinger nå, og de fleste lot seg imponere av Plus-utstillingen i 1. etasje. Deretter var det kaffe i Bombardersalen, og vi fikk åpenbart og smakt de mystiske *fisellurene*.

Unionspresident Solveig Haug Urdal sa i sin tale at det var en god idé å legge distriktmøtet til en vanlig hverdag, - i hvert fall i et distrikt hvor avstandene er korte og veiene brede. For 14 dager siden var hun i Kirkenes, og der hadde den tanken ikke engang latt seg tenke! Hun fortalte også at Norgesunionens anti-trafficking-prosjekt i Moldova fortsetter, - og bør fortsatt prioriteres sterkt. For nå er menneskehandel *nest størst* på verdensbasis; etter våpen. Narkotika er nr.3...

Prosjekt Sierra (SI-prosjekt 2007-2011), v/Gerd Stenberg

En soroptimist er en som sier JA, uttrykte Gerd Stenberg. Hun nølte ikke lenge da hun ble spurt om å være ambassadør for prosjektet, som har som mål å samle inn 2 millioner dollar til hjelp for kvinner og barn i Sierra Leone, slik at de kan få en lysere fremtid. Den blodige borgerkrigen i Sierra Leone (1991-2002) har gjort tusener av barn foreldreløse, gutter ble barnesoldater og piker ble sex- eller husslaver. Sierra Leone er rangert som verdens fattigste land; 74% lever under fattigdomsgrensen, gjennomsnittlig levealder for kvinner er 42 år, og for menn er den 39 år. Så dette prosjektet vil hjelpe noen av verdens mest utsatte barn og kvinner; unge mødre skal bli selvhjulpne, gatebarn skal hjelpes bort fra trafficking og kriminalitet, og familier som står i fare for å bryte sammen på grunn av fattigdom og død, skal støttes. Gerd Stenberg har skrevet om dette i Soroptima, og flere artikler kommer. Hun selger gavebrev på såkorn og verkøyt som julegaver og fødselsdagsgaver, og hun har som mål at alle klubber i Norge skal gi kr. 100 pr. medlem pr. år til prosjektet, frem til 2011.

Workshop: Hva er det å være soroptimist? Hvor er vi? Hva vil vi? Hvor skal vi?

Fredrikstadklubbens Torild Marie Nilsen er et lite fyrverkeri av en soroptimist. Med et tankekart i A4-størrelse som manuskript sammenlignet hun soroptimismen med et enormt kjedebrev: "Jeg sier ja til å bli med, og så er det min tur til å foreslå noen inn i klubben. I premie får vi et verdensomspennende nettværk!" sa hun. Det å være soroptimist, er å vite at det er noen som tenker på deg, og som savner deg når du ikke er på klubbmøtene. Vi finner alle vår plass i klubben; noen er ræcere på å hankle inn de beste snilleverandørene, mens andre blir *unionspresident* og *guvernør*suppleanter... Men det er akkurat dette som gjør at en klubb er i balanse! Noen klubber vokser hele tiden, mens andre sier: "Vi vokser ikke så mye vi, da. Det er oss 12. Og vi vet ikke om vi vil ha inn flere heller!" En klubb i balanse er kanskje disse staute 12 som har holdt sammen i flere år. Eller det kan være en blanding av unge og eldre kvinner, som er både nysgjerrige og ydmyke i forhold til hverandre og det arbeidet som skal gjøres i klubben. Torild utfordret oss til å tenke gjennom vårt forhold til soroptimismen, til klubbtradisjoner, og til å være åpne for å gå nye veier. Hva er *min* plass i klubben? Hva kan *jeg* gjøre for å holde klubben sammen? Er det lov til å ha det gøy på møter i soroptimistklubben? Hva med gufs, groms og gammel mugg fra fortiden? Er det også sunt? Hun lot oss også smake på uttrykket *heltidssoroptimist*. Et forførende ord!

Torilds tankevekkere skulle så inspirere oss til å dele tanker rundt bordet og skrive på duken av miljøvennlig papir. Nå skulle altså ting foregå *mellom hodene*. Diskusjonene ble livlige, og dukene ble fulle av tanker og idéer til inspirasjon. Torild og resten av komiteén samlet inn alle våre skriblerier, og vi deler det gjerne med hele landet når det er ferdig bearbeidet!

Vi fikk også gleden av å ønske Fredrikstadklubbens Laura Pollard velkommen som ny distriktkontakt i Distrikt Øst 1 med en velfortjent applaus, og på samme måte takket vi Siri Gabrielsen fra Borgklubben for godt utført distriktkontakt-arbeid i den tiden hun har sittet.

Distriktmøtet ble avsluttet med underholdning av Fredrikstadklubbens egen Hege Holmquist med akkompagnatør. Kvikk, munter og smilende fremførte hun sanger av Leonard Bernstein; fra den kjente *Tonight* til de mindre kjente, men ikke mindre muntre *oppskriftene* han har satt musikk til. Og den som har innbilt seg at en viss herr Sunde er den mest munnrappe artisten i dette landet, har ikke hørt Hege! Hun hadde definitivt vunnet om de to hadde fremført *Everything you can sing, I can sing faster...* Hege avsluttet med Gerschwins *Fascinating Rhythm* og nok en Bernstein: *I hate music, but I like to sing!* Og applausen ville ingen ende ta...

Arrangementskomiteén hadde et stramt tidsskjema, som holdt til punkt og prikke, - bortsett fra at vi ikke greide å slippe Hege før hun hadde fremført et par ekstranummer. Så alt i alt ble dette en meget vellykket høstkveld i Fredrikstad!

Fredrikstad, 15.10.08

Anita Amundsen
Sekretær og referent

YRKET I FOKUS

Maritim kunst i kulturminneåret

Det er juni - og valmuer, riddersporer og høyreiste prestekrager omkranser det gamle huset i Skippergaten i Vaterland i Fredrikstad, et område der de første husene ble bygd tidlig på 1700-tallet.

AV MARIT ØGAR AASBRENN

Foto: Magne Aasbrenn

Vi kikker inn gjennom vinduene og opdager med det samme et av kunstnerens mangfoldige helleristningsmøtiver. Den hvite rullegardinen har et vakker innfelt skip i beige stoff som slipper lyset gjennom. Mari Josefine Holme ønsker velkommen i bestemorens gamle skipperhus som ligger ved Glommas utløp. Huset har tilhørt familien i tre generasjoner. På midten av 1900-tallet hadde folk ofte kallenavn og bestemoren som var enke med fire barn, ble kalt "Josefine på stranda".

Inne i huset bugner det av helleristningskip i alle størrelser og teknikker, på lerret, på stoffer, brodd, malt, innfelt, applikert eller trykt. I stua har Mari Josefine et veggteppe med Onsøyskipet innfelt i full størrelse, 2,5 meter. Hun forteller at hun brukte rundt tre hundre timer på det enorme, nitidige mønsteret der en egen klippeteknikk krever at hun tar hensyn til stoffets struktur og vedde mønster og klipper trådene etter partall og ikke oddetall (eller var det omvendt?).

Fredrikstad soroptimistklubb har ut i det blå-møtet sitt med yrkesforedrag av Mari Josefine som både er teknisk tegner, møbelsnekker, fotterapeut, keramikker, kunst og håndverkslærer og brukskunstner. Vi starter på lekeplassen ved vindebrua i Gamlebyen, lekeplassen som Mari Josefine har tegnet og prosjektert. Noen av damene prøver huskene og balansebrettet som er del av en sansemotorisk hinderløype for barn fra 3 - 14 år. Så er vi innom Fredrikstad museum der vi gjennom power point-foredraget følger Mari fra hun som småjente var med pappa og mamma i snekka ut til hytta på Hvaler til hun fulgte med sin fotograf-onkel på tur til helleristningsfeltene rundt byen, til Begby, Solberg og Hornnes. Og kanskje det var nettopp der det begynte, den altoppslukende interessen for båter og skip, især helleristningskip.

Det at mamma var skredder, var nok også med på å stake ut den kunstneriske og kreative løpebanen til Mari Josefine. Det var Tjorven-dokka som fikk de første plaggene hun sydde selv.

Foto: Magne Aasbrenn

Nå går det i t-skjorter med trykk av helleristningsmøtiver; enten hele skip eller detaljer fra Onsøyskipet eller et av de andre yndlingsmøtivene hennes. Knut Nærum er en av dem som eier en t-skjorte Mari Josefine har designet. I tillegg har hun satt i gang produksjon av røde og blå bomullskjoler med ørsmå håndtegnede skip og store romslige vesker som for eksempel kan brukes på stranda. Kjolen produseres i India og er del av en ny trend der økologisk bomull er en viktig detalj. - Når kommer kjolene og veskene fra India? Kan jeg bestille en fra deg? spør et av medlemmene i Fredrikstad-klubben ivrig.

Noen få av bildene til Mari Josefine har andre motiver enn skip. På veggen nærmest kjøkkenet henger en stor kaffe latte, og i et av jentorommene er veggen for anledningen dekorert med to sprudlende vannglass i stor størrelse. De har fått titlene Storm i et vannglass og Ishavet. Men vent nå litt! Jammen er det små skip her også. I skummet på toppen dupper helleristningskipene...

En glad hund, fra Onsøyskipet, og en staut kar med karakteristisk falløs er sammen med en stolt kvinne, begge i gullmaling på svart bakgrunn, andre varianter av bronsealderkunst som kunstneren viser fram i sitt vakre gamle hus - som altså for anledningen er omgjort til utstillingslokale.

Vi føler oss privilegerte som får komme hjem til en kunsthåndverker og oppleve kunstnerens hennes i hjemlige omgivelser. I tillegg til bronsealderkunst er Mari Josefine også inspirert av Jugendstilen. Noen år i Jugendbyen Ålesund har satt sitt preg på kunstuttrykket hennes. En stor pute i jugendstil har vært opphavet til mønster på keramikkfat av forskjellige slag. Og i et av vinduene henger en gjennomskiktig gardin med runde fargerike kuler malt og sydd med silketråd - inspirert av et vindu i Ålesund. Keramikkfat med vedv stoffstruktur i mønsteret er en annen spesialitet. - Jeg lar meg inspirere av mange forskjellige ting, forteller Mari Josefine. - Men jeg er nokså avhengig av å ha vann og hav i nærheten av der jeg bor. Nesten alle steder jeg har bodd har jeg hatt utsikt til sjø, elv og fjord.

Og utsikten til Glommas utløp i havet har hun orkesterplass til. Store og små båter kommer sellende forbi. Men helleristningskipene, "Small Ships Race", må vi innomhus for å se. ■

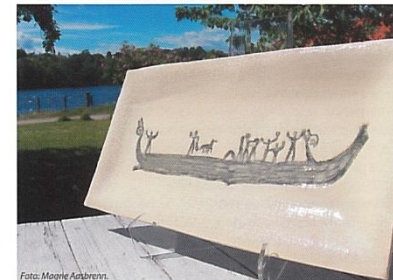

Foto: Magne Aasbrenn

2010

Nyttårsfest i Kommandantgaarden i Gamlebyen med Rita Walter som vertinne.

Vi var på Veum asylmottak og det var en sterkopplevelse. Så hadde vi besøk av jordmor Grete Berg Moe, som ga oss et foredrag om *omskjæring*, et traumatisk og smertefullt inngrep. Det har ikke noe med religion å gjøre men kultur.

»Ut i det blå« var til *Knollen* der tusenkunstneren Egil Syversen holder til. Årets fellesmøte med Borgeklubben hadde tema «Den kulturelle skolesekken». Yrkesforedrag ved lærer Siw Aasbø.

Er det farlig? Pia Sørensen som er ansatt i Klima og Forurensningsdirektoratet, svarte.

Vær miljøbevisste !!!!!

Vi arrangerte en uforglemmelig konsert i Østsiden kirke til inntekt for vårt Madangombe- prosjekt.

Grete Rohde-Moe sa det var først og fremst musikken som bergtok henne i Zimbabwe.

Så var vi på St.Croix huset å hørte på Gerd Brantenberg.

Nyttårsmøte i Fredrikstad Soroptimistklubb

Nyttårsmøtet vårt fant sted i Kommandantgården i Gamlebyen. For en velkomst, og for noen lokaler! Vertinne Rita tok imot oss i full barokkmundur; selvsydd selvfølgelig, og fortalte litt om de lokalene vi var så heldige å få være i denne kvelden, store, lyse stuer som Rita hadde brukt hele dagen på å få noenlunde varme... Men når det er 14 minus ute, skal det en del ved til for å varme opp et slikt hus! AV ANITA AMUNDSEN

Vi ble geleidet inn i spisesalen, der en nydelig fiskegryte ventet oss. Og vi fikk beskjed om å trekke ut i stuen etterpå for kaffe og konfekt. Flere av oss ble sittende og betrakte vakre tapeter, gipsrosetter, lysekroner og stukkatur. Tenk at her har den ene kommandanten etter den andre bodd, helt fra rundt 1770 til 2002! Lysseremonien vår ble vakrere enn ellers i disse omgivelsene, og varmen fra alle stearinlysene hjalp også vedovnen med å holde en temperatur vi kunne leve med.

Ellen var den som fikk æren av å binde det hele sammen, og det gjorde hun med alt fra Østfold- historier til morsomme sitater. For å introdusere president Inger Elisabeth, som jo til daglig arbeider med bitte små barn, nevnte hun "På skråss-Simon", som har fått Unicefs ærespris for sitt arbeid med barn, og som har bena på jorden, hodet i himmelen og verdens største hjerte...

Og Inger Elisabeth svarte med å si til alle sine Beste Søstre at når hun jobber med barna sine, de aller minste og mest sårbare, er hennes hjerte naken. Når hun går nattevakter på avdelingen, er hun litt trett, helt alene og på alerten hele tiden. Hun betrakter de små ansiktene, hendene og føttene og tenker på hva slags liv de skal få, mens hun synger for dem: "We are the champions, my friends, and we'll keep on fighting till the end..." (..og referenten, som jobber med de samme barna når de blir litt større, innrømmer at jeg måtte blunke bort noen tårer akkurat da...)

Men det var en nyttårstale hun skulle holde, og hun begynte med å liste opp det vi nordmenn hadde vært mest opptatt av i 2009, nemlig Alexander Rybak, Barack Obama, svineinfluensa og kuldegrader. De inspirerte ikke til noen tale. Da fikk hun den lyse ideen å gå inn på Internett; på sangogtaler.no! Der fant hun en tale til klubben fra formannen, og tenkte at her måtte det være noe å hente! Det var bare det at den handlet om ekstremsport! (Men det er kanskje det vi driver med, for vi er jo med på å redde verden, hvis vi ser vårt lille arbeid i et større perspektiv.)

Biskopen i Kristiansand begynte sin tale med: Kjære medvandrere! Og sammen med Zuluspråkets hilsen "Jeg ser deg!" og det andre biskoper sier om å følge hjertespråket, begynner vi å nærme oss et budskap i en nyttårstale. Vi betyr noe fordi vi er ledd i en kjede av klubber. Vi får stadig nye medlemmer, det blir chartret nye klubber, og Inger Elisabeth ser for seg alle sine soroptimist- medvandrere i rekken fra Afrika til Drammen i sangen "Noen barn er brune"... og med dette ønsket hun oss alle et godt nytt år.

Eline skulle så dele sine nyttårstanker med oss, og ettersom hun på forrige møte hadde gitt oss innblikk i sin psykiatriske yrkesverden, introduserte Eline henne med følgende sitat: "Ein vert ikkje ret-teleg klok for ein har vore tri gonger galen!" Og for Eline var det stas å få denne utfordringen. Tenk å få ordet fritt, så langt fra journal-skriving som mulig! Og tre ukers frist var passe; omtrent som norsk stil på gymnaset. Og som på gymnaset, er søndag formiddag en utmerket dag for slike skrivelier. (Tiltredst Hilsen referenten.)

Nyttårstanker gjelder sjelen. Eline er verken medlem av Verdikommisjonen eller noen teatergruppe, så da kunne det ikke bli noe følelsesladet. Men har noen sagt noe lurt om nyttårstanker? Eline høstet ingen gullkorn på Internett, på tross av mange tusen treff. Så Elines nyttårstanker ble disse: Inni hodet et sted, hvor privatsfæren ligger, har vi vår egen fortrollige nyttårstale en gang mellom rakettene og hopprennet. Vi er den lille hverdagsshelten når vi holder denne talen. Da er vi på en terskel mellom noe som var og noe som blir, og helt til stede i vårt eget liv. Akkurat da er vi bevisst tidens gang; vi får innslukt og klarhet, og tiden stopper et øyeblikk. Det må vi nyte med ærefrykt, og stille inn det nye årets mektige urverk inni oss selv. Så kan vi smake på magien, håpe på et under, prøve å se sammenhenger og fellesskap, være liten og stor på en gang... Nyttår er magisk; det er faktisk lov til å stanse tiden! Og med disse ordene ønsket Eline oss et godt nytt år. ■

Fra v. Vibeke Olavsen, Britt Øvre og Laura Pollard.

Nærmest Tove Thøgersen, Liv Daae Gabrielsen og Marit Barvik.

Fra V. Liv Daae Gabrielsen og Balbina Prodzynska.

Lise Kari Viksma og Rita Walter.

Er det farlig?

Overskriften kan stå som en samlet beskrivelse på det som har blitt min yrkeskarriere og hovedtema etter at jeg var ferdig utdannet som sivilingeniør i organisk kjemi på NTH (nå NTNU) i Trondheim i 1979.

AV PIA SØRENSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Etter et halvt års etterutdanning i miljøvern + pedagogisk seminar, var jeg klar for arbeidslivet. Etter noen år med jobb i ungdomsskolen og i industridepartementet, kom jeg inn på det som skulle bli min vei i yrkeslivet, nemlig miljøfaget. Etter mange år som yrkeshygieniker/miljørådgiver i arbeidstilsynet, i bedriftshelsetjeneste og i et rådgivende ingeniørfirma, jobber jeg i dag som sjefingeniør i Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif - tidligere SFT-Statens forurensningstilsyn). Et gjennomgående spørsmål knyttet til mine arbeidsoppgaver i alle disse årene har vært: Er det farlig? Slett ikke lett å svare på, men med en verden full av kjemikalier som kan påvirke oss både i jobb og i fritid, og med stadig økende forbruk av produkter med ukjent innhold, er det ofte behov for å stille spørsmålet både privat og i jobbsammenheng: Er det farlig? Hva tåler vi, hva tåler naturen?

Mine oppgaver er bl.a. å skaffe oversikt over de farligste kjemikalierne; hvilke er de, hvor fins de - i hvilke produkter og i miljøet, hvor farlige er de, hva kan vi gjøre for å redusere mengden av dem, hvordan kan vi få gitt god nok informasjon, hvilket regelverk må vi følge, hvilke regler fins i EU, er det behov for og er det mulig å lage nasjonale regler? Dette er

mange og store oppgaver som jeg får være med å løse sammen med veldig mange dyktige kolleger i Klif. Jeg har skaffet meg masse kunnskap gjennom hele min yrkeskarriere, og lærer noe nytt hele tiden. "Learning by doing" er et godt og dekkende begrep for min yrkesvei.

Mange kjemikalier og produkter

Både barn og voksne lever i en kjemisk hverdag. Noen av kjemikalierne er skadelige, og mange vet vi for lite om. Det vi vet, er at mennesker gjennom hele livet samler opp en cocktail av kjemikalier i kroppen. Myndigheter og forskere er bekymret for hvordan denne cocktailen vil påvirke mennesker på kort og på lang sikt. Det er sjel-

den at ett enkelt produkt med helse- og miljøfarlig innhold gjør folk syke, selv om også det har skjedd. Problemet er den totale belastningen fra mange kjemikalier over mange år. Barn er spesielt sårbare.

Det pøses ut nye kjemikalier på verdensmarkedet hele tiden. Vi får stadig nye produkter på markedet som er produsert i land med andre regler og kanskje mindre kunnskap, enn det vi har. Mange stoffer er allerede forbudt eller strengt regulert, men det vil alltid finnes stoffer som ennå ikke er regulert, men som burde vært det. Klif jobber kontinuerlig for å hindre at farlige stoffer og produkter kommer i norske butikkhylle. Dette arbeidet krever omfattende dokumentasjon for hvert enkelt stoff og et godt samarbeid med myndigheter i andre land.

Forbrukere har krav på svar

Det er ikke lett å vite om vanlige forbrukervarer er farlige for helse eller miljø. Kosmetikk og kjemikalieprodukter må ha innholdsdeklarasjon, men disse kan være vanskelige å forstå. For varer som klær, leker og bygningsmaterialer, er det ikke krav om innholdsdeklarasjon. Men norsk lov gir alle kunder rett til informasjon om en vare kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer. Du har alltid krav på miljøinformasjon, uavhengig av om produktet er merket eller ikke. Hvis ikke betjeningen kan svare på stående fot, så har de plikt til å undersøke og svare deg senere. En stor og viktig oppgave er hvordan man kan formidle kunnskap til flest mulig på en enkel og forståelig måte uten å skremme og skape unødvendig frykt. Seks av ti nordmenn synes de får for dårlig informasjon om helse- og miljøfarlige stoffer i forbrukervarer.

Sammen med mine kolleger i Klif har jeg vært med å lage et nytt nettsted som heter www.erdetfarlig.no. Jeg anbefaler alle å ta en kikk innom der og se om dere kan hente nyttig informasjon. Her finner dere enkle råd om farlige stoffer og trygge produkter. ■

2011 Ellen Grøndahl var vertinne for nyttårsfesten i eget hus. Inger Hellum sa i sin tale at: *som soroptimister er vi hverandres medvandrere..... fint !*
 Vi får en ny arbeidsstruktur og med den kommer AP og APA inn som sentrale personer. Som første gang valg er Bente Lene Christensen og Anne Mollestad.
 Yrkesforedrag av sekretær Bente Irene Vikerstrand – Hansen.
 Vi fikk besøk av Tone Sverdrup, som fortalte om noe så bittersøtt som *Ekteskap med sitronsmak*, alle fellene en kan komme opp i ved en skilsmisse
 Fra Barnas Stasjon fikk vi besøk av Lise Ødegård. Konseptet er å møte risikoutsatte barn fra familier som strever.
 På Trara skole lånte vi skolekjøkkenet og boltret oss i kokekunst , fransk kyllinggryte, pai og mye annet.

Fredrikstad-klubben vokser!

AV PIA SØRENSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Fredrikstad soroptimistklubb var ved årsskiftet så vidt vi vet, den neststørste klubben i Norge med 52 medlemmer. Bare Bergen soroptimistklubb var større med sine 56 medlemmer. På vårt nyttårs møte i januar kunne vi ønske 5 nye medlemmer velkommen til klubben vår! Det betyr at pr. dato er vi Norges største klubb! Eller? Er det noen der ute som slår oss? Selv om vi er en stor klubb med mange medlemmer, ser vi klare fordeler med å rekruttere nye medlemmer med jevne mellomrom. Nye medlemmer tar med seg erfaringer fra sine yrker inn i klubben og bidrar med nye idéer og

innspill. Vi har ønsket oss flere yngre medlemmer, men kvinner under 40 har ofte mer enn nok med å følge opp barn ved siden av jobb og andre sysler og har ikke så lett for å prioritere møter og aktiviteter. Vi vet at kvinner over 50 er en ressur! De som har overskudd, tid og lyst er hjertelig velkommen til oss.

Alder er bare et tall, det er våre medlemmer et levende bevis på!

Fra venstre: Kari Hyldmo Stordal, Liv Mathisen, Hege Glad, Isabella Sveinsen Treimo, Mette Kolle.

2012 Yrkesforedrag av ergoterapeut Cathrine Utne Sandberg.
 PA , Bente Lene Christensen og APA Anne Mollestad presenterte det nye programmet for neste soroptimistår som innebar at vi måtte begynne å jobbe på helt nye måter.
 Bente Lenes 5-min handlet om ionisert vann kan brukes til å desinfisere f. eks. hender.
 Vi gikk fredsmarsjen sammen med Kåre Fjeld og han fortalte om ute-SFO på Borge skole
 Jorunn Ofstad fortalte fra reise til Zimbabwe.
 Yrkesforedrag av kulturkonsulent Inger Eilertsen.

Ekteskap med sitronsmak

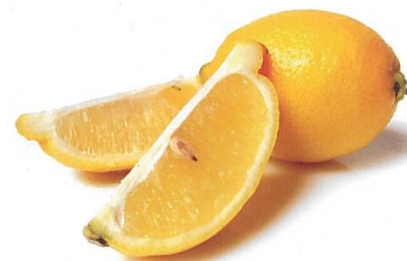
Fredrikstad soroptimistklubb hadde besøk av dr.juris, Tone Sverdrup på septembermøtet, Denne damens CV er virkelig imponerende, hun ble siviløkonom i 1977, i 1977 ble hun cand. jur, og i 1997 ble hun dr.juris, med avhandlingen "Stiftelse av sameie i ekteskap og ugift samliv". Samme år ble hun førsteamanuensis ved universitetet i Oslo, og i 2000 ble hun professor ved institutt for privatrett, samme sted. Hun har også vært konstituert høyesterettsdommer, har hatt utallige verv både i Norge og i utlandet, og har produsert et hundretalls artikler og fagbøker!

AV ANITA AMUNDSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Denne damen sto altså foran oss og skulle snakke om noe så bitersomt som "Skilsmisse med sitronsmak". Trodde vi. Men skilsmisser har da alltid en bismak, har de ikke? Så Tones foredrag het "Ekteskap med sitronsmak".

Når et produkt har et navn som er egnet til å villede, hender det at myndighetene griper inn. Vi husker vel alle den brusen som ikke fikk hete "sitronbrus" fordi sitroninnholdet ifølge myndighetene var for lavt. Den ble da hetende "brus med sitronsmak". Enkelte mente nok den gangen at grensen var nådd for hva myndighetene burde blande seg opp i. Men på den annen side var det en god tanke bak; et produkt skal ikke gi seg ut for å være noe annet enn det er.

Ekteskapsloven inneholder også et "produkt" med et navn som er egnet til å villede, nemlig felleseie. Det er lovens betegnelse på de delingsreglene som tilbys ektefeller som ikke har avtalt særreie. De aller fleste benytter seg av denne ordningen; 85 % av alle ekteskap har såkalt felleseie.

Så langt, så godt. Men når skilsmissen er et faktum, og når partene sitter hos advokaten i full forvisning om at økonomien er sikret etter skilsmissen..., "for vi har jo felleseie"..., fylles postkassene med skjegg. For er det et begrep som er misvisende, er det dette. Advokaten må først rydde opp i den helt naturlige misforståelsen om at felleseie betyr sameie. Begrepet felleseie innebærer kun at verdier skal deles likt ved ekteskapets opphør. Begge parter er fremdeles optimistiske; nå er det jo opphør, og formuen skal deles likt.

Men ingen regel uten unntak... Verdier som stammer fra det en av ektefellene eide ved inngåelsen av ekteskapet, eller senere har fått ved arv eller gave, omfattes av den såkalte skjevelingsregelen, og skal ikke deles. Så sitter partene der hos advokaten og tenker på det de hadde med seg inn i ekteskapet, eller har arvet - og det er MYE! Det viser seg kanskje at en av ektefellene arvet landstedet fra en tante, kjøpte bilen for gaven fra mormor, og brakte også boligen med seg inn i ekteskapet. Pensjonsrettigheter opptjent under ekteskapet, kan heller ikke deles..., "because you're worth it"! Til slutt viser det seg kanskje at mesteparten av verdiene i ekteskapet holdes utenfor delingen! Det er i hvert fall en av partene, og i de fleste tilfeller er det dessverre kvinnen, som går slukøret fra møtet med advokaten. Så ordet felleseie er mye mer villedende enn ordet sitronbrus!

Det var ordet, men hva med innholdet? Hovedregel og unntak med skjeveling, innebærer at kun det som er skapt under ekteskapet, skal deles likt. Det som deles, skal altså være en frukt av begges innsats. Dette høres i utgangspunktet rimelig ut, men hva fører det til? Tone kom med eksempler fra saker som er fremmet for domstolene.

Et av dem er typisk:

Den ene eier en bolig ved inngåelsen av ekteskapet, så det er ingen grunn til å spare. Man lever litt ekstravagant; eksklusivt

klær til barna, dyrere mat og reiser til Bahamas i stedet for til besteforeldre på Eidsvoll... Men når skilsmissen er et faktum, er lite spart opp, og det er ingenting å dele. Dette ser vi nå stadig flere eksempler på, særlig ved gjengifte der eldre menn gifter seg for annen gang, eller i ekteskap der mannen tjener mye mer enn kvinnen. Og det er kvinnene som rammes hardest. Så kan det også være at den enes arv brukes, og den andres spares... Tilfeldig hvilken arv som spares? Nei, i de aller fleste tilfeller er det mennens. Kvinnens arv går til ny spisestue, ny salong, mat og klær. I et ekteskap som er harmonisk og hvor økonomien er romslig, er det ytterst sjelden at kvinnen sier: "Vi skal spise fiskeboller og dra på telttur! Husk skjevelingsregelen!"

Det er også blitt slik at menn er flinkere til å investere, og kvinner bruker opp penger på interiør og forbruksting. Kvinner gifter seg opp i alder og opp i status... og ved skilsmisse går de tomhendt ut. Dette går selvfølgelig også ut over barna, og konfliktene synes uoverkommelige. Tone hadde ingen fasitsvar, men diskusjonen ble heftig etter foredraget!

Kan man for eksempel bli medeier i et hus ved å gjøre hjemmearbeid over lang tid og være "limet i familien"? Jo, det skjer automatisk. Man bidrar selv om man ikke har lønnet arbeid.

Det er også flere og flere som lager ektepakt, men fremdeles er det bare 15 % av ektepar som gjør det. Tone fortalte i den forbindelse om et par som skulle gifte seg. Hun var stormende forelsket, og det var tre dager til bryllupet. Da sa den kommende brudgom: "Du kan bare glemme bryllupet hvis du ikke skriver under på at huset er mitt!" Det ble bryllup, huset ble mennens særreie..., og 17 år etter ble det skilsmisse. Saken kom til Høyesterett, og hun kom ut med 300 000 kroner. Huset var blitt verdt flere millioner.

Man sier at det er lett å skille seg, - men kanskje er det for lett å gifte seg? Hva med ekteskapskurs? Eller et veiledningshefte for inngåelse av ekteskap på et språk alle forstår? Ingen tenker økonomi når de er forelsket, - og ingen tenker konsekvenser av en eventuell skilsmisse når bryllupsklokker ringer og man er i lykkerus. Men man skal kanskje tenke over at 43 % av alle som gifter seg i dag, blir skilt, og må forholde seg til begrepet felleseie på godt og vondt. ■

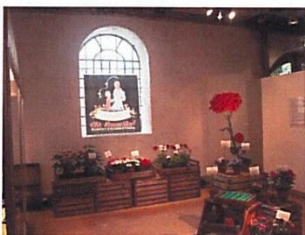
Ut i det blå

Onsdag 13. juni 2012

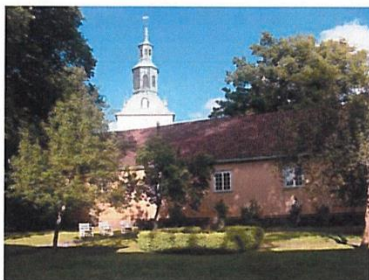
En beretning, - og langt fra et referat.

Vi skriver visst ikke referater fra *Ut i det blå-turene*, men ut i det blå dro vi, nærmere bestemt til [Tøyhusplassen](#) i Gamlebyen. Der geleidet Tove Thøgersen og Britt Øvre oss inn i museet. Vi fikk se Fredrikstad kommunes siste kunstinnkjøp, og Britt gaidet oss rundt i utstillingen, pekte og forklarte både om bilder og installasjoner. Etterpå stanset flere av oss opp ved utstillingen over [Hannestads gartneri](#).

Selv om dette ikke er et referat, må jeg nesten fortelle at det var 25 av oss som ankom [Kommandantgården](#) i kveldssola denne onsdagen. Noen forsvant raskt inn dørene, mens andre først ville vandre litt mellom uthusene i den vakre, grønne hagen.

Rita Walter ønsket oss velkomne inn, og vi fikk noe kaldt i glassene. Det gir virkelig en duft av fordums storhet å bevege seg gjennom sånne stuer på rekke og rad. Hvis man bare hever blikket og tripper framover, kan man nesten kjenne krinolinene knitre der under livet, - i hvert fall et lite øyeblikk.

I [parolestuen](#) var bordet dekket, langt, hvitt og sommerlig. Maten sto vi selv for, og fra kurver og vesker dukket det opp lekre paier og salater, smørbrød og koldtbord, sushi og spekemat, - og så noe godt i glassene. Maten tystet aldeles ikke munnen, det gjør den sjelden når vi er samlet. Men så lenge samtalen dreide seg om både gården og historien, kan de ikke være feil.

Selv om dette på ingen måte må leses som et referat, skylder jeg å fortelle at det ble holdt taler. Tove T reklamerte for [porselensutstillingen på Elingaard](#), og jammen ble vi ikke invitert på ekte *Afternoon tea* også.

Marit Ø Aasbrenn hadde med hilsen og gave til redaksjonen i Soroptima, en redaksjon som herved er oppløst. Ordene og gavene kom fra R og L-møtet. Heldigvis hadde Pia Sørensen vett og forstand til å takke Marit for hennes store innsats og engasjement. Det hadde vært ille om det ble forbigått. Fra en som vet hva hun snakker om, skal det nevnes at det aldri hadde blitt noe Soroptima om ikke Marit hadde kjempet for bladet der ute, og holdt orden i rekkene her hjemme. Torild M Nilsen fulgte opp, og takket også Marit for at hun har fortalt både oss og Landsmøtet hvor Soroptima-skapet skal stå, - og så fikk Marit gave.

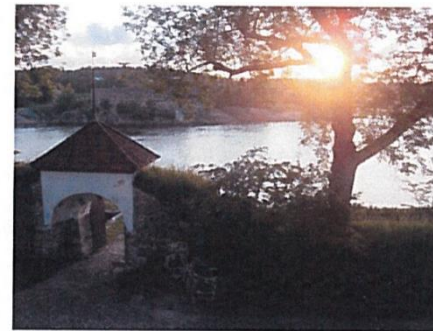
Torild hadde flere å takke, blant annet Laura Pollard, som har vært en flott distriktskontakt. Hun har hevet bevisstheten om hva en distriktskontakt er, og siden vi er et stort distrikt, handler det om et stort arbeid.

Og så var det gratulasjoner. Torild hadde glemt noen, til og med seg selv, men det kan da ikke være så farlig. Vi

gratulerer Inger Lise Bakken med de 80 og Balbina Pradzynska og Torild med de 50 eller der omkring.

Og så var det selvfølgelig arrangementskomiteen. De har gjort en formidabel jobb, ikke minst med *Ut i det blå*. Rita, Tove, Mari Josefine Holme og Inger Eilertsen fortjener all den takken de fikk, - og gjerne mere til.

Hadde dette vært et referat, kunne jeg selvfølgelig underholdt dere med noen av historiene som svevet over bordene, men jeg får nøye meg med å nevne at det ble underholdt med både spøkelseshistorier fra Torill Stokkan, og Tove Ts beretninger om både gården, gaten og kommandantene, og ikke minst den spennende historien om hvor [Mosse-konvensjonen](#) [egentlig](#) ble underskrevet. Men jeg stopper der. Det er best ikke å gå utover sitt mandat.

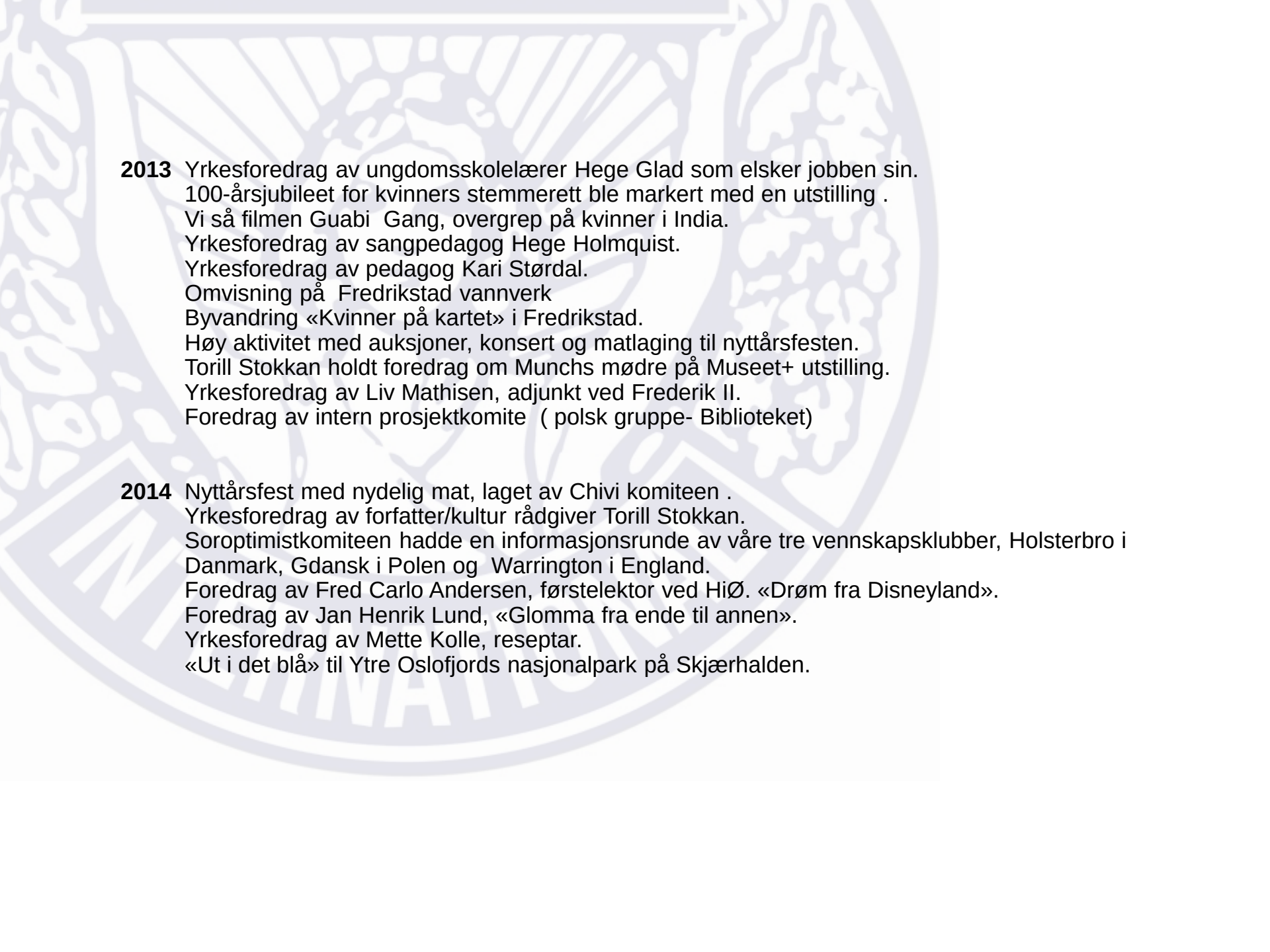

Da taffelet var hevet, svedde vi videre inn i salongene, og jeg mener bestemt jeg så glimt av en uniformskledd yngling bak en av sofaene. De fleste ga seg kaffen, sjokoladen og praten i vold, - men noen hadde andre planer. Rita skramlet med nøkleknippet og tok oss med på en spennende safari i hus og uthus. Mest spennende var kanskje turen opp i andre etasje og ut på mørkeloftene. Det var som å komme inn i en annen verden, og det var nok flere av oss som mer enn gjerne ville blitt der oppe for å grave i kasser og kurver fulle av historie.

Og hvis ikke dette skal gli helt ut og bli et referat, må jeg dessverre stoppe her, og nøye meg med å takke alle Fredrikstad-Soroptimister for et fint år og en strålende tur ut i det blå, blå, blå.

Hege Glad

(Avgjort ikke referent, men kanskje skribent)

2013 Yrkesforedrag av ungdomsskolelærer Hege Glad som elsker jobben sin.
100-årsjubileet for kvinners stemmerett ble markert med en utstilling .
Vi så filmen Guabi Gang, overgrep på kvinner i India.
Yrkesforedrag av sangpedagog Hege Holmquist.
Yrkesforedrag av pedagog Kari Størdal.
Omvisning på Fredrikstad vannverk
Byvandring «Kvinner på kartet» i Fredrikstad.
Høy aktivitet med auksjoner, konsert og matlaging til nyttårsfesten.
Torill Stokkan holdt foredrag om Munchs mødre på Museet+ utstilling.
Yrkesforedrag av Liv Mathisen, adjunkt ved Frederik II.
Foredrag av intern prosjektkomite (polsk gruppe- Biblioteket)

2014 Nyttårsfest med nydelig mat, laget av Chivi komiteen .
Yrkesforedrag av forfatter/kultur rådgiver Torill Stokkan.
Soroptimistkomiteen hadde en informasjonsrunde av våre tre vennskapsklubber, Holsterbro i Danmark, Gdansk i Polen og Warrington i England.
Foredrag av Fred Carlo Andersen, førstelektor ved HiØ. «Drøm fra Disneyland».
Foredrag av Jan Henrik Lund, «Glomma fra ende til annen».
Yrkesforedrag av Mette Kolle, reseptar.
«Ut i det blå» til Ytre Oslofjords nasjonalpark på Skjærhalden.

En gang soroptimist – alltid soroptimist!

Hilde Alnæs i Fredrikstad soroptimistklubb har nettopp fylt 95 år. Hun har vært medlem av klubben siden 1963 og har ikke tenkt å gi seg som soroptimist. "Melder jeg meg ut så mister jeg kontakten, - da blir jeg "naken", interesseløs og venneløs", sier Hilde. AV KNUT ALNÆS

Som 95-åring er du fortsatt soroptimist i Fredrikstad soroptimistklubb. Det har du vært siden 1963. Hva har dette medlemskapet gjennom 47 år betydd for deg, Hilde?

Først og fremst har det gitt meg energi til å arbeide med meg selv. Noe jeg har fått inspirasjon til særlig gjennom soroptimist – appellen. Jeg syntes dette mantraet var så flott, og forsøkte å leve etter dette i jobben min som lærer i den videregående skolen. Jeg følte at dette inspirerte meg hver dag til å gjøre det best jeg kunne i jobben min. Jeg er også blitt kjent med så mange dyktige mennesker, hørt deres yrkesforedrag, og alt det spennende de har gjort i livet sitt. Å delta aktivt har betydd samhold både lokalt her i Fredrikstad men også når jeg har vært på reise i andre land og har oppsøkt de lokale klubbene der jeg har vært. I Fredrikstad har jeg følelsen av å ha en hel venneskare! For meg har soroptimismens hovedidé passet svært godt med de verdiene jeg tror på.

Hva synes du har vært de viktigste utviklingstrekkene i klubbarbeidet gjennom disse årene?

Klubbene har holdt seg til soroptimismens grunnide, men vår klubb har utvidet sitt aksjonsområde som er blitt betydelig større. Vi støtter prosjekter i flere land, på flere kontinenter og vi har betydelige aktiviteter her hjemme. Den gang, som nå, hadde vi en posisjon i FN og soroptimismen var en verdensomspennende bevegelse. Det gjorde meg engasjert fordi jeg kunne være med i noe stort som hadde betydning for kvinner og barn i andre land som hadde det vanskeligere enn oss. Men vi var jo ikke så mange i vår klubb her i Fredrikstad i 1963, og vi hadde ikke det store aksjonsområdet som det etter hvert er blitt. Vi var 18 – 20 mennesker da jeg kom inn i klubben, ikke flere på møtene enn at vi møttes "på tur" hjemme hos hverandre. Det var diskusjoner, foredrag, og beretninger fra medlemmer som hadde vært på reise i andre land og besøkt klubber der. Vi var jo ikke så godt oppdatert om hva som foregikk i andre land, og var til dels avhengig av å få utvidet vår sfære på denne måten. Men også landsmøtene var interessante med sine dyktige foredragsholdere. Etter noen år ble jeg sekretær, så president for en to-årsperiode. Da denne perioden var over ville presidenten for Norges – unionen at jeg skulle følge etter henne. Men jeg måtte si nei til det, for jeg visste at all reisingen det medførte ville bli for slitsomt. I dag har vår klubb over 50 medlemmer, det er lett å kommunisere over hele verden, og skaffe til veie informasjon. Og ikke minst: Våre reisevaner har jo endret seg ganske utrolig.

Hvordan er det å være soroptimist som 95 – åring?

Det "vanlige" er kanskje at folk slutter når de er blitt "gamle nok"? Tidligere tror jeg man regnet at 75 år var "gammel nok".

Jeg har sagt at jeg kan ikke tenke meg å gå ut av klubben. Jeg betaler min kontingent fullt ut, er med på litt

lotteri og så videre. Jeg leser "Soroptima", og nå er det jo Fredrikstad som har ansvaret for den, og det gjør det jo ekstra interessant! Og etter hvert klubbmøte får jeg referatet fra sekretæren, ispedd hennes egne små dikt og hilsener! Selv er jeg ikke fysisk i stand til å delta aktivt på klubbmøtene, men har god kontakt med mange og føler at jeg blir holdt godt orientert. Melder jeg meg ut så mister jeg kontakten, - da blir jeg "naken", interesseløs og vennelos. Soroptimister som er ute og reiser sender meg kort fra alle verdens hjørner – og ikke minst den syklende skare fra Fredrikstad – klubben som årlig er på sykkelstur i Danmark.

For meg er det viktig også å følge med på den forskjellen soroptimismen gjør i verden. Det er først og fremst kvinnene som må utvikle seg. Vårt mål er som før å bidra til utdanning, jobber, - og langt der fremme en kvinnefrigjøring. Kvinnens personlige utvikling – for oss selv, og for andre.

Jeg gleder meg over at klubben vokser med enestående dyktige medlemmer. Deres yrkesforedrag er interessante og imponerende. For en utvikling fra 1963 til i dag når det gjelder kvinners utdanning! Jeg skulle så gjerne ha truffet dem alle, men jeg ser i alle fall bilde av dem i Soroptima. Takk for det! ■

Hilde Alnæs
gikk bort den
19.06.2012

Soroptimaredaksjonen fra 2009 til 2012

Redaktøren har ordet...

Det er med ydmykhet den nye redaksjonen går til arbeidet med å redigere det første nummeret av Soroptima. Vi må nok be om litt tålmodighet og overbærenhet for feil og mangler i de første numrene av bladet. I utgangspunktet visste vi nok ikke helt hva vi gikk til. Arbeidet er større enn vi ante. Til vårt første blad har vi over åtti innsendte bidrag. Hvordan skal vi sortere, redigere, lage layout og plassere bildene? Hvordan skal forsiden se ut? Og hvem skal gjøre hva? Vi har ingen Sissel og vi har ingen Margaret som med profesjonell hånd har laget to årganger av Soroptima.

Nå er det jo heldigvis i soroptimistenes ånd å ta på seg oppgaver og lære underveis i prosessen, og det satser vi på at vi skal klare. Og på en måte er det nesten et luksuspåbud at vi har så mange bidrag. Vi slipper å drive oppsøkende journalistikk og være en skrivende redaksjon. Samtidig er det litt spennende å få være med og sette sitt preg på bladene. Det skal synes at det er en ny redaksjon som er i gang.

Larvik-klubbens redaksjon har gjort en fantastisk jobb – så bra at det skal litt mot (eller naivitet) til å si ja til å ta over stafettpinen. Vi ønsker å videreføre det solide og gode arbeidet forrige redaksjon har stått for. Samtidig vil vi gjøre noen små grep som skal bli vårt varemerke på utgivelsene. Vi vil innføre to nye spalter, Fokus på yrket og Skråblikk. Og som dere ser, så vil redaktøren eller en annen i redaksjonen skrive en litt lengre leder til hvert blad. Vi håper på tilbakemeldinger i form av ris eller ros og at alle klubber fortsetter å sende inn mye stoff. Det er mest praktisk hvis alt innsendt stoff blir sendt til redaktør@soroptima.no

I skrivende stund har ikke redaktøren helt oversikt over alt stoffet, så det blir ingen henvisninger til artikler i bladet i denne led-eren. Men fokuset på vann med "Soroptimists go for water" ser nesten ut til å bli et tema i oktobernummeret. Forsidebildet denne gangen handler om vann. Bildet er fra det nyåpnede ZenResort i Rømskog i Østfold. Himmelen spiller seg i svømmebassenget. Innsjøen med funnruene er utsikten fra bassenget, fra spisestien og fra alle rommene. Redaksjonen ønsker alle leserne en god høst der vann kommer i passende mengder – ikke fra oven, men i form av rent drikkevann, som dusj og bad eller som livgivende og beroligende utsikt fra der vi bor eller der vi ferdes.

Marit Øgar Aasbrenn

04 Handling viktigere enn ord

05 Moldova takk fra SI president

06 Rent vann – en grunnleggende menneskerettighet

08 Guvernørmøtet i Amsterdam

10 Brev og svar

12 Hvem er hvem

14 Sierra

15 Vannprosjekt

15 Valg

16 Yrker i fokus

17 Soroptimist siden 1960

18 Diverse klubb-info

23 Skråblikk

Norgesunionen

Unionspresident:
Edlie Utaaker
unionspresident@soroptimistnorge.no

1. visepresident:
Sigrid Ag
1visepresident@soroptimistnorge.no

2. visepresident:
Mari Elin Øksendal
programmellason@soroptimistnorge.no

Unionskasserer:
Inger Elisabeth Sinding Helvold
unionskasserer@soroptimistnorge.no

Unionssekretær:
Britt Nordgreen
unionssekretær@soroptimistnorge.no

Unionsuppleant:
Siren Hammer Østfold
unionsuppleant@soroptimistnorge.no

Landssekretær:
Ina Baumann
landssekretær@soroptimistnorge.no

Guvernører:
Solveig Urdal
guvernør2@soroptimistnorge.no

Ingrid M. Johnsen
guvernør1@soroptimistnorge.no

Redaksjonen

Redaktør:
Marit Aasbrenn - redaktør@soroptima.no

Red. sekretær:
Pia Sørensen - redaktør@soroptima.no

Økonomiansvarlig:
Kirsten Nipe - redaktør@soroptima.no

Grafisk ansvarlig:
Unni Meum - redaktør@soroptima.no

Redaksjonsmedlem:
Lise Kari Viksmo - redaktør@soroptima.no

Redaksjonsmedlem:
Heidi Oehmichen - redaktør@soroptima.no

Trykk og layout:
Møkegaard's Trykkeri AS, w/Jeanette Hansen

Frist for innsending av materiell:
5. i hver måned - måneden før
HUSK! Send høyoppløste bilder.

Forsidefoto: Randi Larsen

Norsk Soroptima kommer ut med 10 nummer årlig og er medlemsblad for Norges 2000 soroptimister. Som del av Soroptimist International, en NGO (non governmental organisation) for kvinner, er vi tilknyttet FN med representanter i FNs organer i New York, Genève, Wien, Paris, Roma, Nairobi og Kairo. Soroptimistene har konsultativ status i FN og Europarådet. Organisasjonen er en upolitisk sammenslutning av klubber og arbeider for internasjonal forståelse, vennskap, fremme av menneskerettighetene, bedring av kvinners stilling i alle samfunn, respekt og forståelse for andres arbeid.

Hvem er hvem i redaksjonen?

Fredrikstadklubben har nå overtatt redaksjonen i Soroptima. Vi takker for tilliten og ser fram til arbeidet med å lage bladet de neste to årene. Dette bladet lager vi til – og sammen med dere. Vi er avhengig av å få tilsendt innlegg, og ønsker oss store og små bidrag fra dere alle, særlig saker som kan inspirere andre klubber til å sette aktiviteter.

Redaktør Marit Aasbrenn

Fredrikstad soroptimistklubb fra 1997. Adjunkt med blant annet norsk og engelsk i fagretsen. Underviser i disse fagene på Fredrik II v.g skole i Fredrikstad. Har drevet eget forlag i 20 år. Leder/nestleder for Skolebibliotekarforeningen i Norge i åtte år, utdannelse som faglitterær forfatter. Har blant annet vært sekretær i styret.

Redaksjonssekretær Pia Sørensen

Fredrikstad soroptimistklubb fra 1992. Sivilingeniør kjemi, NTH. Jobber nå som sjefingeniør i SFT, med hovedmålet begrensning av miljøgifter i produkter. Har hatt verv som styremedlem, visepresident, president, leder av ekstensionskomiteen, og er nå webansvarlig. Har også vært unionskoordinator for miljø i 4 år.

Økonomiansvarlig Kirsten Nipe

Fredrikstad soroptimistklubb fra 1992. Bedriftsøkonom og jobbet i over 25 år med kultursaker i Fredrikstad kommune. Fungerer som nestleder i Kulturstaten med hovedansvar for budsjett- og handlingsplanarbeidet. Har hatt ulike verv: President, visepresident, kasserer og styremedlem.

Grafisk ansvarlig Unni Meum

Fredrikstad soroptimistklubb fra 2002. Møbel-snekker og designer. Jobber som interiørarkitekt hos Serlie Prosjektinredning. Driver også et interiørfirma med import av italienske møbler. Var med i arrangementkomiteen for distriktsmøtet i fjor.

Redaksjonsmedlem Heidi Oehmichen

Fredrikstad soroptimistklubb fra 2002. Er spesialist i barnefysioterapi og jobber på Sentralsykehuset i Østfold/Seksjon barnehabilitering. Har vært sekretær i klubben i to år.

Redaksjonsmedlem Lise Kari Viksmo

Sandnessjøen soroptimistklubb fra 1980. Fredrikstad soroptimistklubb fra 1987. Apoteker, nå pensjonist. Utdannet cand.pharm ved UO i 1961. Arbeidet som provisor på flere apotek. Apoteker i Sandnessjøen fra 1979, og Vestsiden apotek i Fredrikstad. Kasserer og president i klubben.

Bokhyørnet

Kristopher Schau: På vegne av venner

AV ELLEN GRØNDAHL

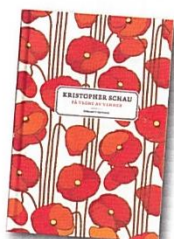
Til tross for at bokens tema er begravelser, er dette en vakker liten bok det er verdt å bruke en kveldsstund på.

Forfatteren hadde over tid hatt en interesse for dødsannonser da han ble oppmerksom på teksten "på vegne av venner" i noen av dem. Dette viste seg å være kommunalt arrangerte bisettelser hvor det ikke finnes etterlatte og hvor seremonien ofte overværes av kun prest, organist og begravelsesbyrå. Schau ønsket å se nærmere på disse begravelsene ved selv å være tilstede, og han gjør det med stor respekt og ydmykhet. Både å bli kjent med hvordan slike "på-

rørendeløse" seremonier gjennomføres og Schaus fine beskrivelse av dem, gir en god leseopplevelse.

Denne boken er dessuten et møte med personen Kristopher Schau som forfatter. I teksten gir han leseren stadig eksempler på hvordan han, som ellers forbindes med overraskende stunts og ville innfall, er i stand til å reflektere klokt og ettertenksomt og deretter skrive om det på en måte som engasjerer. Boken anbefales.

Forlaget Oktober, 92 sider

Skråblikk

Tilbake til den gamle tralten

AV ANITA AMUNDSEN

En sommer er over...

Reiseradioen har stilnet, den første høststormen har spredt sine gus over befolkningen, og når solen innimellom lokker oss ut på verandaen med kaffen og godbiten, blir vi forstyrret av lydlose, lett beduggede og innpåsittne veps. Det er definitivt høst.

Vi er tilbake i den gamle tralten. Late feriedager er over, og jeg tenker: Hva er egentlig en tralt? For meg er det et høstord. Hvert år når jeg inn tar kontoret første dag etter sommerferien og fortvilet prøver å huske passordet for i det hele tatt å få i gang PC'en, popper dette ordet opp i bevisstheden. Så nå har jeg et passord jeg husker.

Vekkeklokken er tatt i bruk, for den innlemmes helt klart i tralten. Den ringer kl. 06.30, og jeg må bare tilstå at jeg i alle ferier definerer det tidspunktet som natt. Nå over jeg meg på å ikke nyte godt av slumreknappen altfor lenge, og tvinger meg heller til å tenke på noen av mine soroptimistvenners grytidlige morgentralt, som består av en hutrende spaser tur til jernbanestasjonen, tålmodig venting fordi NSB stadig er i utakt med seg selv, en drøy time på Oslofotoet, og så videre til sine respektive jobber... alt mens jeg gjør mitt morgenrituale i halvsøvn og setter meg ned med kaffe, brødskive, avis og gjerne et stearinlys for jeg tar fatt på den snaut halve kilometeren til kontoret.

Vin bør så avgjort ikke være del av tralten, for når jeg gjør opp status etter fem ukers ferie, er det alltid slik at vi har laget så mye god mat at vin som tilbehør på mystisk vis bare har tvunget seg fram. Og motstandskraften i ferier er alltid omvendt proporsjonal med lysten til å kose seg litt ekstra. I går laget min mann en herlig fiske-

suppe, og jeg innrømmer at vi så på hverandre med "vi-har-vel-en-kartong-hvitvin-i-kjøleskapet"-blikket, men så er vi jo tilbake... osv, og det ble vann.

Så er det trening, korøvelser, styremøter og soroptimistmøter, og sånn går no dagen... Og fort går de også. Ikke før har vi satt grillen til tork (...for det har vi måttet gjøre her nede på lavlandet i årl), kommer sesongen for bær, sopp, færikål og lutefisk. "Og mor, du lager vel ferskt kjøtt og suppe når jeg kommer hjem om 14 dager?" sier studentdatteren håpefullt. Og mens jeg skriver det bak øret, kommer jeg på at jeg har glemt å sette ut papirdunken for tømming, lese av strømmåleren og avbestille månedens bok. Oops, jeg har visst mer å øve på...

SOROPTIMA 8/10 23

Bokhyørnet

AV KRISTEN NIPE, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Åsa Linderborg: Meg eier ingen

Forfatteren Åsa Linderborg

forteller om sin egen oppvekst i Västerås i Sverige i 1970-årene, en oppvekst som ble annerledes fordi moren valgte å forlate Åsa og sin mann da Åsa bare var 4 år gammel. Faren arbeider som herder på metallverket i Västerås, hans utseende minner ikke mye om en pertentlig mann, men faktisk setter han sin lit til at hjemmet skal være rent og ordentlig. Faren er lite flink med penger og han drikker for mye.

Besteforeldrene sørger for mat i de periodene arbeiderlønnen ikke strekker til. De lider over sønnens alkoholvaner, og frykter at han ikke skal klare å ta vare på Åsa. Likevel beskriver Åsa sin barndom som god. Boken er en kjærlighetserklæring til faren. I tillegg er den et portrett av arbeiderklassesamfunnet og av familiestrukturer. Åsa fordømmer ikke noen av foreldrene for deres valg, og hun har et godt forhold til begge.

Åsas far døde for 10 år siden, da var han 60 år. I lommeboken han etterlot seg var det et helt nytt minibankkort. Det var 99 kroner igjen på kontoen, og det var 11 dager igjen til neste trygdeutbetaling. Åsas mor lever, og mange er sinte på henne fordi hun kunne forlate sitt barn, men Åsa elsker henne.

I dag er Åsa Linderborg kulturredaktør i den svenske avisen Aftonbladet. "Meg eier ingen" er dramatisert og Riksteatret har fått rettighetene og er nå på turné med forestillingen på 50 ulike steder i Norge.

Skråblikk

"Penga må inn"

AV ANITA AMUNDSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Strømprisene har vært denne vinterens snakkis. Alle gruet seg til vinterregningen, og da den kom, ble avisene fulle av uff og akk. Med rette. Et skrekkelig eksempel fra vår lokalavis, var en eldre dame avbildet i lenestolen sin, inntullet i pledd. Ved siden av ligger regningen på et firesifret beløp, og gradestokken i stuen viser 14 grader.

Norge som verdens rikeste land er for mange en flokel. Men verdens kaldeste land ligger ikke langt fra sannheten. Og noen har altså ikke råd til å varme opp husene sine om vinteren, for strømprisene stiger da proporsjonalt med antall minusgrader på gradestokken, mens staten og kraftselskapene gnir seg i hendene og håver inn milliarder i avgifter og nettleie. Og om sommeren tømmer de vannmagasinene og eksporterer kraft sydover, med god fortjeneste...

Jeg har kommet til at det er ikke noe som heter "billig strøm". Ikke "billig olje" heller, for den saks skyld. For de samme myndighetene som ber oss om stramme inn på bensinforbruket, spare på strømmen, spise mindre sukker, være måteholdne med alkohol og slutte å røyke, passer på å heve avgiftene i takt med befolkningens møysommelige sparing og måtehold!

Er det troverdig, da?

For mens vi overveier å bytte til elektrisk bil, kjøper varmepumper i dyre dommer, kaster oss over flotte enøk-tiltak som også svir i lommeboka, skifter strømleverandør i håp om en reduksjon i strømprisen og konverterer til mørk sjokolade, blir vi bare møtt med nye skatter og avgifter! "Penga må jo inn!", glapp det visstnok ut av en representant for kraftbransjen for noen år siden. Og det samme møter vi i stat og kommune; bomringer, miljøavgift og eiendomsskatt er ikke fremmedord for noen lenger. Vi må ta imot og si takk og amen. For penga må jo inn...

Jeg liker ikke bomringer, så jeg forsøkte NSB i forrige uke for å unngå bomstasjonene mellom Fredrikstad og hovedstaden. Jeg er egentlig blant de heldige som kan gå til jobben, men på oppdrag i Oslo fikk jeg oppleve rushtid med proppfulle trikker og busser. Ikke et mukkk fra mine tålmodige medpassasjerer. Pendlertogene til og fra Østfold var også sprengt, men alle de reisende så ut til å akseptere trengselen.

Billetten min var forresten langt dyrere enn det jeg ville ha måttet betale i bomringen. Den var sikkert også avgiftsbelagt.

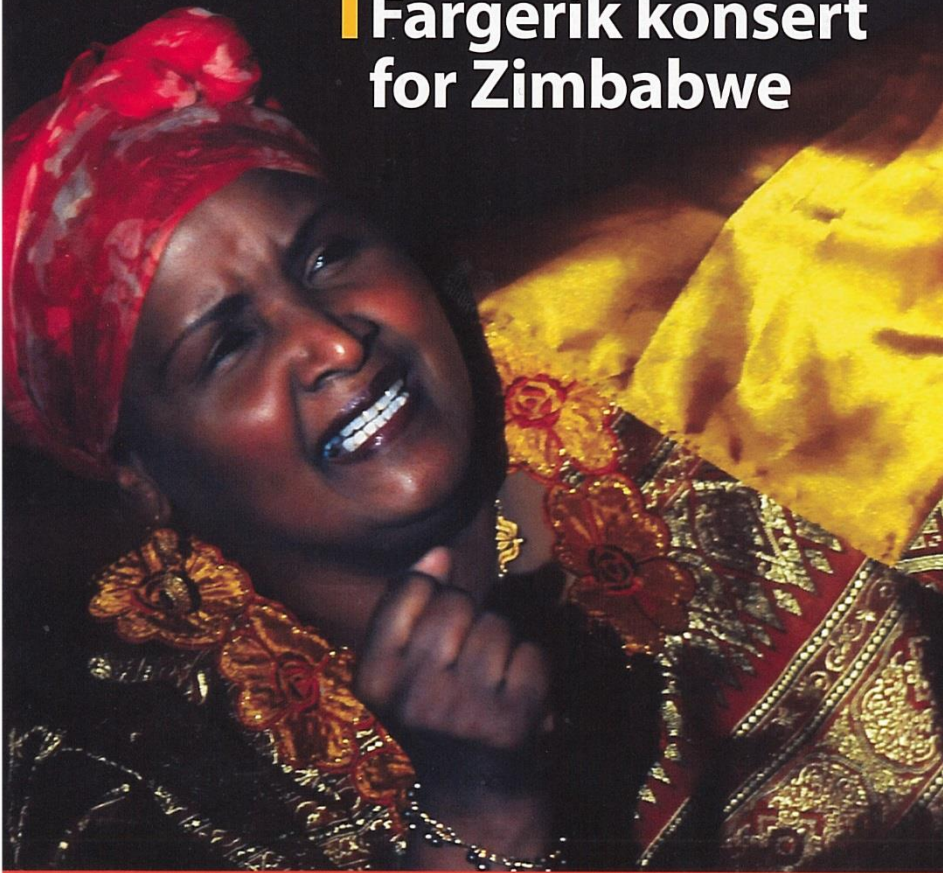
Vi bør ikke ha en eneste illusjon om at avgiftene blir mindre i årene fremover, for jo mer måtehold vi viser, jo flere avgifter må vi svelge. Så det er kanskje bare å fortsette å røyke, drikke, spise melkesjokolade, kjøre bil til jobben og fyre for kråka.

Ellers kan det koste oss dyrt!

norsk soroptima

■ Rosmarys historie ■ Fargerik konsert for Zimbabwe

Fargerik konsert i Fredrikstad

Felles innsats ga resultater. 10.november 2010 arrangerte vi høstkoncert til inntekt for Chivi Foundations i Østre Fredrikstad Kirke i Gamlebyen. AV PIA SØRENSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

fra venstre: President i Fredrikstadklubben- Inger Elisabeth Silberg og Grete Rohde-Moe. Foto: Geir A. Carlsson

Hovedprosjektet vårt - Prosjekt Madangombe i Chivi-provinsen i Zimbabwe- er et prosjekt som er startet og drives av et av våre medlemmer: Grete Rohde-Moe. Chivi Foundation jobber med ulike prosjekter rettet mot kvinner og barn ved Madangombe Primary School. Deres visjon er å utnytte den styrken som ligger i barnas læringsglede og kvinnes ønske om å være selvhjulpne, samt deres ønske om å være en ressurs for de foreldreløse barna i lands-

KLUBBNYTT

**Til inntekt for
Chivi Foundations
prosjekter i
Zimbabwe**
www.chivikids.no

byen. Målet er å forbedre forholdene for læring ved skolen, gi de foreldreløse elevene en tryggere hverdag og skape en arbeidsplass for en gruppe utvalgte kvinner. For tiden arbeides det med å skaffe vann til skolen, og pengene vi samlet inn denne gang skal gå til dette.

Fredrikstad-klubben støtter dette prosjektet løpende gjennom ulike aktiviteter. Dere kan lese mer om dette prosjektet på klubbens hjemmeside. Dette var årets dugnad nr. 2 i klubben. Oppgaver ble fordelt og mange medlemmer stilte opp for å gjennomføre forskjellige oppgaver fra å skaffe artister, lokale, lyd og lys, program, plakater, og ikke minst bevertning og loddssalg etter konserten. Alle artister stilte opp gratis. Vi fikk også svært god hjelp av produksjonsselskapet Månen

som stilte med lyd- og lysmenn til en symbolsk sum.

Dagen derpå våknet vi opp til en flott konsertanmeldelse i Fredrikstad Blad. Mange timers jobb ga lønn for strevet: Vi synes vi satt oss et svært ambisiøst mål med kanskje 250 tilhørere, men vi nådde målet og vel så det (kirketjeneren mener det var opp mot 350 personer i kirken den kvelden)!

Bidraget til Chivi Foundations ble på ca. 35.000! ■

Danseren i livets katedral

AV BRITT ØVRE, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Han beveger seg på en stram line, danseren, med hendene fullt knyttet rundt den lange, tynne staven som er et uvurderlig hjelpemiddel for å klare å holde balansen. Han kjemper en innbitt kamp, og oppgaven krever hans fulle konsentrasjon. Hele tiden. Da er det kanskje ikke til å unngå at han av og til, under katedralens mektige hvelv, kjenner seg ganske liten og alene? Liten, men ikke ubetydelig. For han har en viktig jobb å utføre; han er en av mange brikker i et stort fellesskap. Alene. Men ikke ensom. Man er alltid alene. Men helt ensom blir man aldri...

Den røde kronen over buegangen inne i katedralen er et symbol på mulighetene alle har i seg, mens stjernen i toppen av hvelvet skal minne om at våre handlinger får konsekvenser.

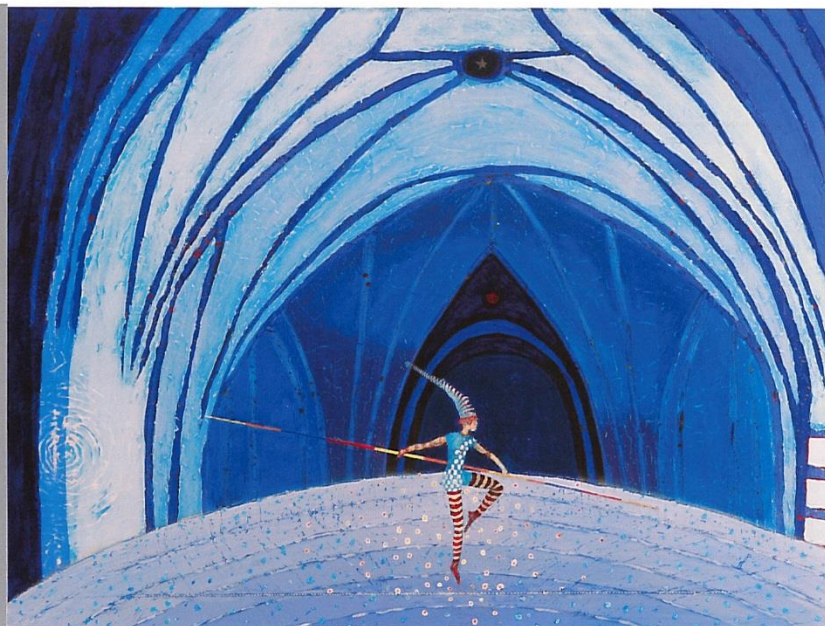
Den konsentrerte danseren er malt av Jens Hauglin, en Fredrikstadskunstner som stadig overrasker med nye og spennende innfall. Jens er utdannet innen grafiske fag, og har en lang fartstid som Art Director i reklamebransjen. Deretter valgte han å bruke noen viktige år på å dele sine kunnskaper med elever på Glemmen videre-

gående skole, som lærer i visuell kommunikasjon og grafisk design. Samtidig har han levd og åndet for sitt eget kunstneriske uttrykk, noe som har gitt seg utslag i utallige kunstprosjekter. Av disse kan nevnes det tredelte arbeidet "Det første måltid", som er en særegen hyllest til kvinnelige verdier. Verket, som har fått bred medieomtale, er innkjøpt av det nye sykehuset i Østfold, og vil bli tilgjengelig for offentlig beskuelse i 2015. Av andre viktige arbeider kan nevnes redesignprosjektene "Tusen takk, mormor" og "Tusen takk mor Norge". I "Tusen takk, mormor" kommer gamle og glemte stralbroderier til heder og verdighet som dekor på 37 jakker, sydd i farget strie, med silketrykket for.

I "Tusen takk mor Norge" er gamle norgesglass blitt smeltet om og gitt nytt liv som fantasifulle karafler.

Jens har deltatt på rekke utstillinger i både inn- og utland, og mottok Fredrikstad Kommunes kunstnerstipend i 2009.

Kunstneren kan kontaktes på tlf nr 906 92 907.

Jens Hauglin: "Danseren i livets katedral". 116 x 90 cm. Acryl på lerret. (Maleriet er i privat eie.)

Bokhyrnet

AV BRITT SØRENSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Susan Abulhawa: Morgen i Jenin

En roman om det moderne Palestinas historie vil aldri bli en tannløs og uengasjert fortelling. Dels selvbiografisk, dels basert på skriftlige kilder skildrer Susan Abulhawa vakkert og levende livet og historien om det palestinske folk.

Susan Abulhawa har selv opplevd mye av det hun skriver om. Foreldrene hennes måtte flykte etter seksdagerskrigen i 1967 og hennes palestinske familie ble splittet.

Susans omflakkende barndom førte henne til Kuwait, Jordan og den okkuperte delen av Øst-Jerusalem. Etterhvert bosatte hun seg i USA, er utdannet biolog og jobber til daglig innen medisinsk forskning. Susans frustrasjon over Vestens ensidige framstilling av palestinerens situasjon fikk henne til å begynne å skrive.

Morgen i Jenin er et sterkt menneskelig drama som forteller om tre generasjoner i årene 1941 til 2002. Et palestinsk guttebarn rives ut av morens armer og vokser opp i en jødisk familie. En sønn blir en jaget motstandsmann og midt oppi dette finner vi søsteren Amal. Hun ble født i en flyktningeleir i Jenin og hun forteller om hvordan israelske soldater i 1948 brutalt fordrev familien fra landsbyen.

Hun forteller om familiens dramatiske historie, gjennom flyktningetilværelse, krig og terrorisme. Hun viser hvordan nød og elendighet innvirker på menneskesinnet, og hvordan deres evne til empati og kjærlighet skades.

Skildringen av Amals barnehjemsopphold er fra forfatterens eget liv.

Romanen er ikke en upartisk gjengivelse av konflikten. Den har en brodd mot israelerne og "Supermaktens" brutte løfter og verdens likegyldighet overfor spilt arabisk blod.

At Israel på den andre siden også har en historie som er hjerteskjærende og bevegende nevnes så vidt.

Boka er kraftig kost. Inneholder dramatiske scener, tankevekkende livsvisdom og poetiske natur- og kulturskildringer. Vel verdt å lese.

Skråblikk

Lamme lår på tilbud

AV ANITA AMUNDSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Jeg liker det ikke, men jeg kjenner at jeg blir irritert langt ned min dypeste språksjel når folk herper med sammensatte ord. Hver dag gulper avisene opp orddelingsfeil, og vi møter dem på nettet, i butikker og på hjemmelagde reklameskilt: "Billige fly reiser!" Flott, det... La dem reise, de billige flyene! Jeg grosser og gremmer meg på vegne av det norske språk. Det ser forsyne meg ut til at "ordbøkene" på mobiltelefonene er blitt helt enerådende når det gjelder rettskriving!

Forrige helg ble jeg helt paff da jeg kom inn i en veikro, og ble møtt med skiltet: "Røyk fritt". Men alle gjestene satt pent og pyntelig med maten sin, og ingen fulgte skiltets oppfordring om at her var det bare å ta seg en røyk!

Noe jeg ofte gjør i min jobb, er å snakke med elever, eller be dem skrive ned det de liker eller ikke liker i sin skolehverdag. Ei jente skrev med sirlige bokstaver: "Jeg liker ikke matte timer." Så sant, så sant... Jeg blir helt matt ved tanken på slike timer, og ser for meg monotone ordstrømmer fra gjespene læreremuner, og sløve elever liggende henslengt utover pultene... Men i mattetimer skal man kanskje helst være opplagt?

Nå er det like før jeg lodder ut mobiltelefonen min, og ser meg nødt til å konvertere til en telefon med skikkelig tastatur. Jeg skulle skrive en tekstmelding med et så enkelt ord som kokebøker, men det ble til koke bøker. Jeg hadde slekt ikke til hensikt å putte bøkene i kjelen, og kjente forargelsen komme krypende for n'te gang.

Hvis jeg virkelig har lyst til å bli forbitret en dag, er det bare å gå inn på Oppslagsstaven på kommunens intranett, - et slags digitalt loppemarked. Der avrettes pike bøker og hode telefoner, og man kan få kjøpt en billig vinkel sofa, en flott brude kjole, og til og med en spise stuel!

Når jeg først er i modus for orddelingsfeil, ser jeg dem overalt, og skjønner at jeg må begynne å øve meg på å godta at sånn er det blitt... Er jeg blitt en skikkelig burugle, eller er min oppbraktheit berettiget?

Lørdag skal vi invitere familien på lammestek, men jeg nekter plent å kjøpe kjøttet på ICA, der jeg til min forskrekkelse oppdaget at de hadde lamme lår på tilbud til 79,90!

Men jeg kan til nød gå med på å servere rød vin til steken!

Forskjellighet som nødvendighet – kilde til utvikling

AV TORILD MARIE NILSEN, FREDRIKSTAD SOROPTIMISTKLUBB

Kjære soroptimister!

Å være soroptimist? Ja, hva er egentlig soroptimisme, bortsett fra at vi ble til som i den gamle skapelsesmyten der Gud tok et ribbein fra en mann og skapte en kvinne – det måtte en mann til... Å være soroptimist er kanskje ikke noe en er – men noe en gjør: I Fredrikstad har vår egen Vivi Haug delt verden inn i to – det er kjendiser og det er (h)jordiser – og de som er fristet til å tro at vi er kjendiser – bør tenke om igjen.

Jeg trodde først at det var noe hyggelig, et kvinnettverk av flinke damer som møttes for bidra med oppmerksomhet om kvinners stilling og støtte til kvinner dårligere stilt enn oss. (Ja, noen ganger er det det også...) Men etter hvert har det gått opp for meg at soroptimisme kanskje først og fremst er en øvelse i forskjellighet. Når en blir spurt om å være soroptimist føler en seg stolt – en er utvalgt! Noen har villet ha akkurat meg! Og kanskje sitter noen i klubben og tenker når hun har kapret et nytt medlem; tenk hun ville bli medlem her hos oss! Det er som en kjærlighetsaffære som raskt ender med å treffe familien: I starten så ser du bare den hyggelige biten, folk smiler og klemmer og er sååå glade for å se hverandre, det hilses i øst og vest, det er et slags bombardement av glede hver klubbkveld og alle gjør så godt de kan for å bli kjent med alle.

kommer den elskede fadderen og setter seg ned ved siden av deg og hører hvordan det går. Kan jeg bli en del av disse menneskene – kan jeg bli som dem...?

Etter den første sødmens tid – får du øye på andre og noen ganger irriterende sider ved de andre, og med god hjelp fra de mer erfarne medlemmene deles merkelappene ut: "Hun er alltid sur hun – og nesten alltid kritisk til det meste" "Hun, nei hun kommer alltid med et helt annet forslag helt på slutten" "De to der kommer ikke uten hverandre – hvis ikke den ene så ikke den andre heller – de tilhører den klikken fra... ja, du vet" "Og hun er her nesten aldri – vet jammen ikke- tror hun heter..." "Og så er det hun som aldri har med seg kontanter, men lodd skal hun ha!" "Og så er det Else, ja hun var aktiv i sin tid, nå er det ikke mye igjen av henne, stakkar" "Og Line som snakker HELE tiden, henne slipper du ikke fra hvis hun først har slått klørne i deg..." "Og så er det de som er mest interessert i hvor snittene er bestilt – og kveldens er bestemt ikke slik de pleier å være..."

ÅHH at det går an! Noen er for geskjeftige eller alt for lite ges

Sykkeltur til Bente Lenes sommerparadis 2007

Soroptimistenes sykkelvise

August 2007

Melodi: Sykkelvise

Nå har vi fått ut sykkel'n, vi hadde lyst til å bli med
på danskebåt og sykkeltråkk til Bente Lenes sommersted.

Vi gjør entré på Captain's Grill, får mat på porselen,
og doper oss med godt humør og vin og postafen,
for pling, pling, pling, pling, her kommer vi i full mundur
no'n Fredrikstad-soroptimister ut på sykkelturn!

Og tidlig neste morgen ser danskene et langsomt tog
av morgenfriske (?) damer som begynner på en kort prolog.

Vi tropper opp på Føtex for å hamstre proviant,
litt frukt og noen grønne..., og en dæsj deodorant!
Og pling, pling, pling, pling, så starter vi i full mundur,
no'n Fredrikstad-soroptimister ut på sykkelturn!

Når solens varme stråler beføler skuldre, knær og lår
da vekkes lysten på no' godt i magen og en kaffetår.

Vi stopper opp, da føles beina som en klump gelé,
og rumpa den har dovna, selv om den er god og bred!
Og pling, pling, pling, pling, her hviler vi i full mundur,
no'n Fredrikstad-soroptimister på sin sykkelturn!

Så li'r det utpå dagen, og kroppen kverulerer litt,
for halebeinet ligger skjevt, og knærne får akutt artritt.
Da popper doktor Nielsen opp, - en liten medisin
mens lår og rumpe dissers kommer nytt adrenalin,
og pling, pling, pling, pling, her disses vi i full mundur,
no'n Fredrikstad-soroptimister på sin sykkelturn!

Vi siger over Jylland og nyter dagens vakre vær
og tenk, vi hører gresshopper og rylefløit, hva det nå er...
Med målet stadig nærmere får kroppen mere futt,
vi trækker mens vi nynner på vår lille trudelutt:
Pling, pling, pling, pling, her kommer vi i full mundur,
no'n Fredrikstad-soroptimister ut på sykkelturn!

Når sykkelene parkeres, da går vi ikke i spagat...
For kroppen virker dårlig, og den har behov for vin og mat.
Vi glemmer støle lemmer når vi spleises rundt et bord
med mye godt i glasset og et fabelaktig fôr!
Så pling, pling, pling, pling, her skåler vi i festmundur,
for Fredrikstad-soroptimisters flotte sykkelturn!

*Til slutt et lite vers til Kirsten, som på tross av idrettsskade har vist seg å være den sprø
oss også i år:*

Så sitter vi rundt bordet og hever høyt vårt glass med vin
og sender vår medlidenhet til Kirsten med sin paralgin.
For fatlesykling er som alle vet et c-moment,
Men neste år, da er hun først i løypa, bare vent!
Så pling, pling, pling, pling, denne skal bare Kirsten ha
Som trøst og vederkvegelse... et saftig, høyt HURRA!

Visepresident på sykkelturn, 21 og 22 august 2009

Melodi: Den uheldige mannen

Det var en fredag morgen vi syklet glad av sted
og alle var i knallform og hadde det på g.
Vi fikk vår lille kaffe, og kaken den var god,
så trillet alle videre da vi fikk vært på do!

Så var vi nesten fremme, og ingen brakk en negl...
Men hordene vi møtte, de sa vi syklet feil.
De pimpet øl og brakte og sjanglet mindre pent,
og pang, så dundret én inn i vår visepresident!

Hun falt så stygt at alle ble målløse av skrekk,
og bøllene de viftet bare Bente Lene vekk,
og hun som forulykket, ble fraktet hjem i bil;
var helt forslått og kvalm og blek, og trengte til en hvil.

Men takket være ibux og søvn og paracet
og rugbrød, ost og fiken, og omsorg rett og slett
så kom hun seg på beina og kroppen virket bra,
og gjett om både vi og pasienten da ble glad!

Og dagen etter satte vi alle hjelmen på
da frokosten var spist og vi skulle ut og trå.
Og været det var skjønt; Pia hadde vin i sekk...
...Idyllen skulle snart bli brutt av lite luft i dekk!

Og pumping var'ke nok, dekket måtte kanskje lappes?
Men hvordan skulle slangen i dekket atter stappes?
Vi plundret i en time med pumpe og med "dert",
men lufta som kom inn, var kun en bitteliten fjert!

Vi hadde lappesaker og lim som var suspekt
og tyggis til ventilen, det syn's vi brått ble kjekt.
Og folk som kom forbi, bare ønsket lykke til,
mens visepresidenten ville ringe etter bil!

Så kom en mann og sa: Vent nå litt og ikke ring,
det er et sykkelverksted rundt neste venstresving!
Og mannen i garasjen hadde vom og brede smil;
mens sykkel'n hang i taket fikk den brems og ny ventil!

På årets sykkelturn ble det både velt og "gruff",
men målet var en kiosk hvor de hadde is med guf.
Og visepresidenten er både sterk og sta,
og nå har hun fått mat og vin og har det veldig bra!

Sykkeltur til Bente Lenes sommerparadis 2009

Fredrikstadstad soroptimistklubbs presidenter fra 2004 – 2014

2004 – 2005	Anne Nyegaard Mollestad
2005 – 2007	Tove Marit Thøgersen
2007 – 2009	Vibeke Olavesen
2009 – 2011	Inger Elisabeth Silberg
2011 – 2013	Torild Marie Nilsen
2013 – 2014	Unni Meum

Vennskapsklubber

Holsterbro, Danmark
Warrington, England
Gdansk, Polen

Verv utenfor klubben

2005 – 2006	Koordinator for økonomisk og sosialutvikling i Norgesunionen, Sara Leira Ellingsen.
2005 – 2006	Koordinator for miljø i Norgesunionen, Pia Sørensen.
2008 – 2012	Distriktskontakt for distrikt Øst1, Laura Pollard.
2009 – 2011	Soroptimaredaksjon, Marit Aasbrenn, Pia Sørensen, Kirsten Nipe, Unni Meum, Heidi Oehmichen, Lise Kari Viksmo.
2011 – 2012	Soroptimaredaksjon, Marit Aasbrenn, Kirsten Nipe, Hege Glad, Sara Leira Ellingsen, Marit Barvik, Britt Sørensen.
2013 – 2015	Guvernør, Marit Aasbrenn

Margaret Laura Pollard, Stavanger, nå Fredrikstad soroptimistklubb. Distriktskontakt for Øst 1 (Askim, Borge, Follo, Fredrikstad, Halden, Moss, Oslo, Oslo II, Oslo-Nordstrand, Romerike-Lillestrøm, Rygge, Sarpsborg).

Soroptimistdata : Medlem siden 1984 (1986 - 1994 Stavanger). President (Stavanger 1987 – 89). Kasserer (Fredrikstad 2 perioder). Leder IGU komité, Fredrikstad. Deltatt på SI Convention i Nottingham og Glasgow og flere R & L møter som representant og observer.

DK skal inspirere klubbene i henhold til rekruttering av nye medlemmer samt retensjon av eksisterende medlemmer. Det avholdes et møte med klubbpresidentene og ekstensjonsansvarlige hver høst. Her diskuteres forskjellige tiltak og strategier for rekruttering og retensjon. Prosjektarbeidet fra klubbene blir belyst med muligheter for samarbeid mellom klubbene og som inspirasjon fra klubb til klubb. Møter mellom klubbene er viktige. DK kjenner til alle klubbene og er i kontakt med dem. Hun kan bidra med forslag til hvor det kan dannes en ny klubb. Vi har nå 2 nye klubber i distrikt Øst 1.

Medlemsliste i jubileumsåret 2014

Unni Meum	interiørarkitekt	president
Bente Iren Vikerstrand-Hansen	sekretær	visepresident
Liv Mathisen	adjunkt	kasserer
Marit Barvik	helsesøster	sekretær
Mette Kolle	reseptar	styremedlem
Mari Josefine Holme	tekstil kunstner	varamedlem
Kari Størdal	høgskolelektor	varamedlem
Marit Aas	adjunkt	
Siv Aasbø	lektor	
Marit Øgar Aasbrenn	adjunkt	guvernør
Anita Amundsen	pedagogisk rådgiver	
Synnøve Adam Andresen	fysioterapeut	
Inger Lise Bakken	innehaver bakeri	
Grete Dahlgaard Berntzen	advokat	
Line Sissel Dahlgaard Berntzen	lege	
Aud Billing	distriktsarbeidssjef	
Joss Engen Bugge	forstanderinne	
Bente Lene Christensen	tannlege	
Inger Mariann Eilertsen	kulturkonsulent	
Wenche Ellefsen	klinisk pedagogikk	
Sara Leira Ellingsen	avdelingsleder	
Ida Margrethe Fredriksen	produksjonsleder/scenograf	
Liv Daae Gabrielsen	avdelingsdirektør	
Hege Glad	adjunkt	
Ellen Grøndahl	ergoterapeut	
Sanja Hasecic	siviløkonom	
Inger Hellum	lege	nettansvarlig

Hege Kristin Holmquist	sanger / pedagog	
Anne Nyegaard Mollestad	pedagogisk leder	PA
Torild Marie Nilsen	organisasjonspedagog	
Kirsten Nipe	kulturkonsulent	
Heidi Ochmichen	fysioterapeut	
Jorunn Ofstad	adjunkt	
Vibeke Olavesen	advokat	
Britt Helene Øvre	kunstformidler	
Laura Pollard	overlege patologi	
Mia Rafstedt	sosionom	
Grete Rohde Moe	adjunkt	
Cathrine Utne Sandberg	ergoterapeut	
Wenche Seifert	sykepleier	
Inger Elisabeth Silberg	barnelege	
Birgit Gudim Søland	lektor / sanger	
Britt Sørensen	rektor	
Pia Linda Sørensen	sivilingeniør / miljørådgiver	
Torill Stokkan	kulturrådgiver / forfatter	
Sanja Stucin	sivilingeniør	
Isabella Sveinsen	kunstner / pedagog	ekstensjonsansvarlig
Torill Tangen	førskolelærer / spesialpedagog	
Tove Marit Thøgersen	museumsbestyrer	
Brit Ulfeng	ergoterapeut	
Lise Kari Viksmo	apoteker	
Rita Walter	historisk skredder	APA